На прастор, на шырокі разлог
Выходзі, мой народ, грамадою...
Якуб Колас

№ 213 (795)
Серада, 17 лістапада 1999 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г. на беларускай і рускай мовах
Перыядычнасць — 5 разоў у тыдзень
Кошт: у кіёсках і крамах — 25000 руб., па падпісцы — 18000 руб., у індывідуальных гандляроў — свабодны.

Народная Воля

Ліст галоўнага рэдактара

Дыскрымінацыя

Тэлефонныя званкі хлынулі ў рэдакцыю з першага дня падпіснай кампаніі. І ва ўсіх, хто вырашыў выйсці на сувязь з галоўным рэдактарам, адно пытанне: чаму так рэзка падаражала "Народная воля"?

Зараз, калі я пішу гэтыя радкі, з-пад майго пяра, здаецца, сочыцца не чарніла, а кроў. Да болю ў сэрцы крыўдна за сваю бездапаможнасць, за вераломнае нахабства сённяшніх улад, за горкі лёс людзей, якія не могуць нашкрэбсці патрэбную суму грошай, каб падпісацца на нашу газету.

Ці ж я, шаноўныя сябры, вінаваты, што падпісны кошт "Народнай волі" на месяц узляцеў да 750 тысяч рублёў (для пенсіянераў, інвалідаў і ранейшых падпісчыкаў — да 600.000)? На такі непажаданы крок нас змусілі пайсці ўлады, а дакладней — тыя, хто пакуль што пры ўладзе. Для іх свабодная прэса — што костка ў горле, і яны ведаюць, як стрымаць рост тыражоў незалежных газет: зрабіць так, каб з-за высокага кошту яны былі недаступнымі для большасці збяднелых людзей.

Усё гэта невыпадкова. Неяк мне расказалі такі эпізод. Як толькі А.Лукашэнка ўсеўся ў прэзідэнцкае крэсла, адразу ж паклікаў бліжэйшае атачэнне.

— Дык вось, даражэнькія, забудзьце тое, што я гаварыў адносна свабоды прэсы раней, падчас выбараў, — з націскам сказаў ён. — Мы будзем пры ўладзе столькі, колькі ў нашых руках будуць сродкі масавай інфармацыі.

Я не ручаюся за дакладнасць перададзеных слоў, але ўпэўнены: Лукашэнка — гэта вам не Шушкевіч, не Кебіч і тым болей не Дзямянцей. А.Р. скеміў адразу: не накінуўшы аброць на прэсу, радыё і тэлебачанне, немагчыма будзе ўтрымаць у бяспамяцтве, пакорлівасці 10 мільёнаў беларусаў. І ўспомніце, як паляцелі галовы галоўных рэдактараў тых газет, якія паспрабавалі падняцца з каленяў і сказаць сваё слова. Не адзін тыдзень мне выкручвалі рукі, а калі не здаўся — плюнулі на Вярхоўны Савет, які быў заснавальнікам "Народнай газеты", а значыць, толькі ён меў права вырашаць лёс галоўнага рэдактара: з'явіўся антызаконны ўказ, і шлях у службовы кабінет для мяне быў перакрыты.

Сёння ідэалагічныя дэмагогі сцвярджаюць: у Беларусі прэса свабодная, вунь колькі незалежных газет... Толькі круглы дурань можа пагадзіцца з такім цынізмам лукашэнкаўскіх цэрбераў. На ўсю краіну — толькі адна штодзённая недзяржаўная газета. І пры гэтым лямантаваць пра нейкую свабоду прэсы?!

За чатыры гады існавання "Народнай волі" — дзве вымушаныя эміграцыі ў Літву, забарона на распаўсюджванне праз дзяржаўную сістэму, забарона на тыражаванне ў спецыялізаванай друкарні прэзідэнцкага выдавецтва "Беларускі Дом друку", іншыя шматлікія экзекуцыі. Адным словам, пакуль не памерлі, але і жыць нармальна немагчыма.

Ёсць розныя формы дыскрымінацыі сродкаў масавай інфармацыі, цэнзуры свабоднага слова, пазбаўлення людзей аб'ектыўнай інфармацыі. Сённяшнія беларускія ўлады, на мой погляд, выбралі самую вытанчаную і адначасова — самую дзікунскую. Гэта яскрава пацвярджае і чарговая падпісная кампанія.

Я думаў: нарэшце ўсе газеты — і дзяржаўныя, і недзяржаўныя — будуць пастаўлены ў роўныя ўмовы. Дзе там! Наадварот, для незалежных газет яны яшчэ болей пагоршыліся. Са студзеня наступнага года за экспедзіраванне і дастаўку аднаго месячнага камплекта "Народнай волі" дзяржаўнае прадпрыемства "Белпошта" будзе ўтрымліваць з нашай рэдакцыі амаль 400 тысяч рублёў (з разліку на кожнага падпісчыка). А гэтыя ж паслугі для "Советской Белоруссии", "Рэспублікі", "Народнай газеты", "Белорусской нивы" і іншых прапрэзідэнцкіх газет — амаль у пяць разоў таннейшыя. А дадайце сюды яшчэ шэсць працэнтаў ад падпіснога кошту, якія ўскладваюцца на рэдакцыю "Народнай волі" за афармленне самой падпіскі. Якую лічбу для падпісчыкаў трэба назваць, каб сабраць сродкі для бесперапыннага выдання незалежнай газеты! Тыя ж 600 тысяч рублёў, альбо нават 750 — гэта, безумоўна, недастатковыя сумы. Тона паперы каштуе ўжо амаль чатырыста мільёнаў рублёў, кожны дзень растуць паліграфічныя, транспартныя паслугі... Вось і думай, рэдактар, як выжыць у такіх іезуіцкіх умовах.

Дыскрымінацыйныя захады ўлад пры зацвярджэнні дыскрымінацыйных тарыфаў на паслугі "Белпошты" вядома ж былі скіраваны на адно: удушэнне свабоднай прэсы, пазбаўленне шырокай грамадскасці аб'ектыўнай інфармацыі. Сапраўды, як той жа вясковай бабульцы нашкрэбсці мільён-другі рублёў на падпіску незалежнай газеты "Народная воля", калі яе месячная пенсія — усяго шэсць-сем мільёнаў. Ды што гаварыць пра вясковую бабулю! Мая знаёмая настаўніца, якая жыве ў сталіцы, не можа купіць сукенку, перабіваецца, можна сказаць, з вады на хлеб, паколькі зарабляе ў месяц усяго 20—25 долараў. Якое злачынства: улады робяць усё для таго, каб пазбавіць праўдзівага слова эліту нацыі! Не цяжка спрагназаваць, да чаго давядзе такое абыдлячванне людзей.

Калі вядомы юрыст, актыўны аўтар "Народнай волі" Міхаіл Пастухоў звярнуў увагу на гэтае дзікунства ўлад аднаго з лукашэнкаўскіх рэдактараў, то пачуў: "Улады прадстаўляюць ільготныя тарыфы для афіцыйных газет, паколькі яны абараняюць дзяржаўныя інтарэсы". Калі б я не ведаў гэтага журналіста-рэдактара, то сказаў бы: "Ёлупень, расплюшчы вочы... Ты, калега, проста хітры ліс! Думаеш адно, а гаворыш другое. Разумееш, добра разумееш, што дзяржаўныя інтарэсы, гэта значыць — агульнанародныя павінны абараняць усе газеты, афіцыйныя і неафіцыйныя. Заўважу — дзяржаўныя інтарэсы, а не кланавыя, не інтарэсы пэўных асоб, нават калі яны знаходзяцца на самым версе іерархічнай лесвіцы. Скажы, даражэнькі, ці можна сёння паставіць знак роўнасці паміж інтарэсамі тых, хто цяпер пры ўладзе, і дзяржаўнымі, агульнанароднымі? За пяць з гакам гадоў кіраўніцтва А.Лукашэнкі сярэднемесячны заробак упаў амаль са 100 долараў да 35—40. У школах многія дзеці губляюць прытомнасць ад таго, што прыходзяць галоднымі. А хто не бачыў людзей, якія корпаюцца ў сметніках, вышукваючы тое-сёе? І за гэта народ павінен дзякаваць уладам? Не дачакаецеся..."

Лукашэнкаўска-замяталінска-мясніковіцкую палітыку ў нейкай меры яшчэ можна было б зразумець, калі б шматмільярдныя (а можа, нават трыльённыя) датацыі на падтрымку дзяржаўных сродкаў масавай інфармацыі браліся не з кішэні падаткаплацельшчыкаў, а з іх асабістай. А то што ж атрымліваецца — зводзяцца да абразлівага мінімуму пенсіі, стыпендыі, выдаткаванні шматдзетным маці, чарнобыльцам, фактычна ўразаецца і без таго мізэрны заробак рабочых, служачых, калгаснікаў — і ўсе гэтыя грошы кідаюцца на падтрымку ненажэрнай прапагандысцкай машыны. За твае кроўныя цябе ж, прабачце, і абалваньваюць, альбо, кажучы мовай навукоўцаў, замбіруюць. Адзін палітык неяк сказаў: "Чаму людзі церпяць такія здзекі? Таму, што яны не ведаюць і тысячнай долі праўды. Данясі да шырокага грамадства аб'ектыўную інфармацыю — і заўтра тысячы, мільёны людзей паўстануць на абарону сваіх правоў...".

Так, многае, вельмі многае залежыць ад сродкаў масавай інфармацыі. Эксперымент, які ставяць беларускія ўлады, здаецца, зводзіцца да аднаго — каб людзі не хадзілі, а поўзалі, не жылі, а існавалі. Вось чаму яны так баяцца свабоднага слова, аб'ектыўнай інфармацыі.

Задача "Народнай волі" — падняць людзей з каленяў, расплюшчыць ім вочы, вярнуць памяць тым, хто згубіў яе, паддаўшыся адурманьваючай прапагандзе як ленінска-сталінска-брэжнеўскіх часоў, так і сённяшніх. Што можна супрацьпаставіць дыскрымінацыі нашай газеты з боку ўлад? Наша з вамі, дарагія чытачы, шчырае сяброўства. Будзем разам пры любых абставінах! Не здрадзім адзін аднаму і ў 2000-м годзе. Калі ў каго няма магчымасці падпісацца на паўгоддзе — зрабіце гэта пакуль на квартал. А калі і на квартал цяжка — падпішыцеся на месяц-другі, затым можна будзе працягнуць падпіску.

У вас дружны пад'езд, сябруеце ўсім домам... Маеце магчымасць на рабоце перадаваць газету адзін аднаму... Тады можна падпісацца, як кажуць, у складчыну — атрымаецца калектыўнае чытанне "Народнай волі".

Я асабіста звяртаюся да тых, хто жыве больш заможна. Працягніце руку дапамогі свайму збяднеламу суседу, сваяку, знаёмаму па працы... Паўгадавая альбо квартальная падпіска на "Народную волю" — чым не падарунак! І яго можна зрабіць як індывідуальна, так і калектыўна. Шырокае поле дзейнасці тут у прафсаюзных арганізацый, партый, рухаў...

Я іншы раз задумваўся: што дае нам, журналістам адзінай у краіне штодзённай недзяржаўнай газеты, сілы трымацца, не здраджваць мэтам адраджэння Беларусі, пабудовы дзяржавы са свабодным, адкрытым грамадствам? Шчырае сяброўства з вамі, паважаныя нашы чытачы! Ведаем: у гэты цяжкі час "Народная воля" вам патрэбна як глыток крынічнай вады, як той жа глыток свежага паветра. Аб гэтым пішаце Вы самі. Дзякуй вам! Дык будзем жа разам і ў 2000-м годзе!

Вы — з "Народнай воляй", "Народная воля" — з Вамі!

Іосіф СЯРЭДЗІЧ,
заснавальнік і галоўны рэдактар "Народнай волі".

Адбылося першае пасяджэнне Сойму БНФ "Адраджэньне", абранага на VI з'ездзе арганізацыі

Прайшло першае пасяджэнне Сойму БНФ. Кіраўнічы орган быў сфармаваны на 2-й сесіі VI з'езда Беларускага народнага фронту, на якім было абрана новае кіраўніцтва арганізацыі.

У рабоце Сойму ўдзельнічалі такія вядомыя ў Беларусі людзі, як Рыгор Барадулін, Анатоль Грыцкевіч, Уладзімір Арлоў, Артур Вольскі.

Сябры Сойму абралі Ўправу і Сакратарыят, у якія ўвайшлі Алесь Кавалец (адказны сакратар), Сяргей Міхноў, Юрась Пальчэўскі і Аляксей Янукевіч; былі сфармаваны камісіі Сойму і зацверджаны старшыні гэтых камісій. Адзін з асноўных накірункаў працы кіраўнічых структур БНФ на бліжэйшы час — гэта ўзнаўленне дзейнасці Мінскай гарадской арганізацыі, а таксама падрыхтоўка ў рэгіёнах людзей, якія будуць гатовыя працаваць у агульнанацыянальным органе. "Фронт павінен перастаць быць чыста мінскай арганізацыяй паводле структуры кіраўнічых органаў. Управа БНФ мусіць быць органам агульнанацыянальным — як гэта ёсць у нашых суседзяў: і ў былым Саюдзісе, і ў Руху", — сказаў старшыня БНФ Вінцук Вячорка.

У парадку дня былі разгледжаны дзеянні Беларускага народнага фронту дзеля абароны незалежнасці Беларусі. Вінцук Вячорка ў сваім дакладзе асвятліў міжнародны кантэкст палітычнай сітуацыі ў краіне. З дакладамі "Сённяшняе аблічча расійскага імперыялізму" і "Супольныя акцыі незалежніцкіх сіл" выступілі намеснікі старшыні БНФ Вячаслаў Сіўчык і Віктар Івашкевіч.

Прэс-служба БНФ.

Список торговых точек "Белсоюзпечати",

принимающих подписку на "Народную волю" в г.Минске со скидкой при льготной и обычной подписке — на 30 процентов, при ведомственной — на 20 процентов.

Октябрьский район

Октябрьский пункт подписки	ул.Жуковского, 5/1
Магазин №1	ул.Жуковского, 5
Магазин №12	ул.Кижеватова, 80
Киоск №228	Университет
культуры,	ул.Рабкоровская, 17
Киоск №245	Больница скорой помощи, ул.Кижеватова, 56

Партизанский район

Партизанский пункт подписки	ул.О.Кошевого, 8
Магазин №6	ул.Филимонова, 1
Магазин №18	ст.метро "Площадь Победы"
Киоск №2	Лингвистический университет, ул.Захарова, 21

Первомайский район

Первомайский пункт подписки	пр.Ф.Скорины, 113
Магазин №3	пр.Ф.Скорины, 76
Магазин №13	ул.Калиновского, 82/2
Магазин №23	ул.Славинского, 39

Московский район

Фрунзенский пункт подписки	ул.Романовская Слобода, 9
Магазин №20	ул.Есенина, 16
Киоск №34	г-ца "Минск", пр.Ф.Скорины, 11
Киоск №37	Дом правительства, ул.Советская, 11
Киоск №38	Педагогический университет, ул.Советская, 18
Киоск №40	Мингорисполком, пр.Ф.Скорины, 8
Киоск №95	Комитет архитектуры и гражданского строительства, ул.Мясникова, 39
Киоск №243	Совмин, ул.Советская, 9
Киоск №302	9-я больница

Фрунзенский район

Центральный пункт подписки	пр.Машерова, 51/1
Магазин №11	пр.Пушкина, 77
Магазин №15	ул.Танковая, 16
Магазин №19	пр.Машерова, 51/1
Магазин №21	ст.метро "Пушкинская"
Киоск №232	МЗХ, пр.Машерова
Киоск №262	г-ца "Планета", пр.Машерова, 31
Киоск №298	пр.Машерова, 75/1

Ленинский район

Участок подписки "Белсоюзпечати"	ул.Володарского, 16, к.302
Магазин №4	ул.Ленина, 15
Магазин №9	пр.Рокоссовского, 140
Магазин №14	ул.Володарского, 22
Магазин №25	ул.К.Маркса, 21
Киоск №16	г-ца "Свислочь", ул.Кирова, 13
Киоск №18	Технологический университет, ул.Свердлова, 13/4

Советский район

Магазин №2	пр.Ф.Скорины, 44
Магазин №7	ул.Я.Коласа, 69
Магазин №8	ул.Сурганова, 40
Магазин №16	ул.В.Хоружей, 24
Магазин №17	ул.Некрасова, 35
Киоск №136	ст.метро "пл.Я.Коласа", выход к ин-ту Физкультуры

Центральный район

Магазин №10	ул.Осипенко, 2
Киоск №78	г-ца "Юбилейная", пр.Машерова, 19
Киоск №88	Миноблисполком, ул.Энгельса, 4
Киоск №187	г-ца "Беларусь", ул.Сторожевская, 15

Заводской район

Магазин №24	ул.Жилуновича, 31
Киоск №198	Экономический университет
Киоск №209	проходная МАЗа, ул.Социалистическая, 2

Тэлеграма

Прэзідэнту Украіны сп.Леаніду КУЧМУ

Паважаны Леанід Данілавіч!

Ад шчырага сэрца віншую Вас з перамогай. Прагаласаваўшы за Вас, украінскі народ абраў дэмакратыю, стабільнасць і шлях у цывілізаваную Еўропу, а не тое цемрашальства, у якое яго хацелі зацягнуць некаторыя Вашы апаненты.

Дэмакратычная Беларусь успрыняла Вашу перамогу як прадвесце змен у лепшы бок палітычнага становішча і ў нашай краіне.

Жадаю Вам, Леанід Данілавіч, моцнага здароўя, чалавечага шчасця і новых поспехаў.

Сямён ШАРЭЦКІ,
Старшыня Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь.

Леанід Кучма сярод моладзі.

Аднавіла сваю працу Каардынацыйная рада дэмакратычных сіл

Пасля пэўнага перапынку аднавіла сваю працу Каардынацыйная рада дэмакратычных сіл, якая была ўтворана 30 студзеня 1999 года рашэннем II Кангрэса дэмакратычных сіл Беларусі. У яе ўвайшлі найбольш уплывовыя дэмакратычныя арганізацыі — Аб'яднаная грамадзянская партыя, Беларускі народны фронт, Беларуская сацыял-дэмакратычная партыя (Народная Грамада), Беларускі Кангрэс дэмакратычных прафсаюзаў, Асацыяцыя дэмакратычных няўрадавых арганізацый і "Хартыя-97". Аднавіў (пасля нядаўніх змен у кіраўніцтве) свой удзел у працы КРДС Беларускі народны фронт. Такім чынам, Каардынацыйная рада дэмакратычных сіл цяпер працуе ў поўным складзе.

На пасяджэнні, якое адбылося днямі, быў прыняты зварот да кіраўнікоў дзяржаў — удзельнікаў Сустрэчы на вышэйшым узроўні АБСЕ ў Стамбуле 18—19 лістапада, у якім выкладзена просьба разгледзець пытанне аб пагрозе бяспецы на Еўрапейскім кантыненце, якую нясе магчымая ліквідацыя незалежнасці Беларусі ў выніку дзеянняў рэжыму А.Лукашэнкі і ўладаў Расійскай Федэрацыі. Таксама разглядаліся пытанні падрыхтоўкі сустрэчы ў Стамбуле, якую адначасова праводзіць Спецыяльная рабочая група Парламенцкай Асамблеі АБСЕ пад кіраўніцтвам Адрыяна Северына, і доступу апазіцыі да дзяржаўных сродкаў масавай інфармацыі. Абмяркоўваўся парадак правядзення 24 лістапада (у трэцюю гадавіну рэферэндуму 1996 г.) і напярэдадні падпісання "саюзнага дагавору" ланцуга пікетаў ад пл.Я.Коласа да вул.Сурганава агульнай колькасцю ў 2000 чалавек, як прадугледжана пададзенай у Мінгарвыканкам заяўкай.

Прэс-служба Беларускай сацыял-дэмакрычнай партыі (Народная грамада).

Вы — з "Народнай волей", "Народная воля" — з Вамі!

Ф. РД-1

Міністэрства сувязі і інфарматыкі Рэспублікі Беларусь

АБАНЕМЕНТ на газету **Народная Воля** (індэкс выдання)

Колькасць камплектаў

на 2000 год па месяцах

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Куды (паштовы індэкс) (адрас)

Каму (прозвішча, ініцыялы)

ДАСТАВАЧНАЯ КАРТКА на газету **Народная Воля** (індэкс выдання)

ПВ | месца | літар

Кошт: падпіскі ___ руб., пераадрасоўкі ___ руб. Колькасць камплектаў

на 2000 год па месяцах

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Куды (паштовы індэкс) (адрас)

Каму (прозвішча, ініцыялы)

Незалежная экспертыза

Уладзімір КУЛАЖАНКА, доктар эканамічных навук, прафесар

Ад гульні Пракаповіча ў нолікі жыць лягчэй не стане

Праз некалькі тыдняў адбудзецца дэнамінацыя пустога беларускага рубля. Пра гэта напісана і сказана ўжо так многа, што, здаецца, і дадаць няма чаго. Толькі старшыня Нацыянальнага банка Пётр Пракаповіч шмат разоў тлумачыў сэнс гэтай фінансавай падзеі, яе быццам бы карыснасць для народнай гаспадаркі і ўсяго народа. Але прагучала гэта непераканаўча. Чаму? Паспрабую патлумачыць шаноўным чытачам "Народнай волі".

Па-першае, таму, што грашовая рэформа (дэнамінацыя ёсць адна з яе форм) раптоўна выклікана вонкавымі абставінамі. Спачатку быў намер дамагчыся ад Расіі, каб яе рублі абарачаліся і ў Беларусі. Але крамлёўскія ўлады і банкіры зразумелі, што беларускі бок такім чынам хоча за кошт расійскіх рэсурсаў пакрыць страты ад знямоглага беларускага рубля і аслабіць крызіснасць далёкай ад рыначнага накірунку эканомікі ў цэлым. Ні заўтра, ні ў бліжэйшай перспектыве расійскі рубель не будзе ўведзены ў абарачэнне ў Беларусі. І дзякуй Богу, бо ўвядзенне адзінай валюты, пры гэтым не наднацыянальнай, а валюты больш моцнай дзяржавы, прывяло б адразу да страты нашай краіны спачатку эканамічнай незалежнасці, а затым і палітычнай. У гэтых умовах для Беларусі выйсце адно — пачаць хоць бы ўяўнае ці нават прывіднае ўмацаванне беларускага рубля.

Па-другое, дэнамінацыя — ніякае не ўмацаванне беларускага рубля, а толькі спроба лячэння яго шматлікіх хвароб. Найперш — ад абясцэньвання. Гэта ж недарма сёлета ў абарачэнне з невялікім інтэрвалам выпушчаны спачатку аднамільённая купюра, а затым і пяцімільённая. А логіка эканамічнага жыцця такая, што мільённыя купюры выкліканы мільённымі цэнамі, як і наадварот. Справа дайшла да таго, што намінал дробных купюр наблізіўся толькі да кошту паперы, на якой яны надрукаваныя, напрыклад, аднатысячнай купюры. Ва ўмовах гіперінфляцыі ўзнікла дылема: друкаваць наступныя, больш буйныя грошы, каб скараціць вялікія выдаткі на дарагую паперу ці закрэсліць некалькі нулёў на грошах. Абралі апошняе. Дык прычым тут клопат пра ўмацаванне рубля, калі закрэсліванне трох нулёў — гэта толькі закрэсліванне дутых мільянераў.

Па-трэцяе, дэнамінацыя беларускага рубля эканамічна непадрыхтаваная, бо інфляцыя ў краіне не тое што не пераадолена, але і не аслаблена. Апошняя плюсуе ў сярэднім не менш за дзесяць працэнтаў у месяц. За год, па прагнозах аналітыкаў, складзе 300 працэнтаў. Дык якой карысці можна чакаць ад дэнамінацыі з новага 2000 года, калі да меншай колькасці нулёў у цэнах хутка давядзецца дабаўляць новыя нулі?! І гэта пацвярджае вопыт 1994 года. Памятаеце, тады таксама была праведзена дэнамінацыя. Дарэчы, пры аналагічных фінансава-эканамічных умовах. І што атрымалася? Цэны з 1994 года павысіліся ў тысячы разоў. Дзень пры дні растуць яны і зараз. Возьмем для параўнання адзін тыдзень — з 26 кастрычніка па 3 лістапада. На Камароўскім рынку ў Мінску за гэтыя сем дзён макаронныя вырабы падаражалі на 4—5,4 працэнта, марская рыба — на 5—6 працэнтаў, на столькі ж — морква. А яблыкі, якія з'яўляюцца асеннім прадуктам аж на 33 працэнты, на 9 працэнтаў — апельсіны. Падаражалі сасіскі, вэнджаная каўбаса, куры. А цэны на беларускую гарэлку ўзляцелі на 25 працэнтаў. Але што гарэлка? Гэта прадукт, які купілі, выпілі і на гэтым — кропка. А вось тое, што з 1 лістапада ў чарговы раз на 15 працэнтаў павышаны цэны на нафтапрадукты, будзе мець ланцуговыя наступствы ў сэнсе росту цэн. Калі такая хуткасць росту цэн захаваецца, то што застанецца ад дэнамінацыі да канца 2000 года? Інфляцыя як была, так і застанецца, а дэвальвацыю рубля па-ранейшаму будзе аплачваць са сваёй амаль пустой кішэні просты чалавек. Да таго ж, з гэтай жа кішэні будуць пакрывацца новыя выдаткі на друкаванне грошай. Дарэчы, новыя грошы с беларускай сімволікай, напрыклад, з партрэтам паэтэсы Алаізы Пашкевіч (Цёткі) ужо даўно надрукаваныя. Сённяшнія калабаранты не даюць ім ходу, каб не абуджаць у народа патрыятычныя пачуцці. Існуе такое выслоўе: "Грошы не пахнуць". Беларускія, аказваецца, пахнуць.

Праўда, рост цэн на асобныя тавары быццам бы часова спыніўся. Не таму, што наступіла нейкая стабілізацыя, а таму, што яны перасягнулі ўсялякія аб'ектыўныя межы. Надзейна знізіліся цэны ў Мінску толькі на сабак. Мінскі гарадскі савет сваім рашэннем увёў падатак на іх утрыманне. Прычым памер падатку залежыць ад росту сабакі. Попыт на шчанят, зразумела, знізіўся, адсюль і цэны пакаціліся ўніз.

Банкаўскае начальства хвалілася, што новыя купюры па сваім дызайне падобныя на цяперашнія. Маўляў, лягчэй людзям будзе прывыкаць да новых асігнацый. Але гэты клопат утапічны. Людзі лёгка прывыкнуць да новых грошай, калі яны будуць надзейнымі, мець высокую пакупніцкую здольнасць. Але якраз такую якасць новых грошай ніхто не гарантуе. І гэта не выпадкова. Справа ў тым, што эканоміка краіны — у крызісным стане. Спасылка пры гэтым на досвед іншых краін па правядзенні дэнамінацыі беспадстаўная. Напрыклад, у Расіі, Украіне і Польшчы пайшлі на гэты крок толькі тады, калі перамаглі інфляцыю і стабілізавалі валютны курс нацыянальных грошай. І то ў Расіі, пэўна, паспяшаліся, бо сёння валютны курс расійскіх банкнотаў імкліва набліжаецца да 30 рублёў за адзін долар.

Сённяшняя сітуацыя ў эканоміцы Беларусі зусім непрыдатная для дэнамінацыі. Каб пераканацца ў гэтым, дастаткова прывесці некалькі прыкладаў. Возьмем хоць бы такія.

1. Нацыянальны банк не мае валютных рэзерваў, каб лібералізаваць валютны курс рубля, зрабіць яго адзіным. Ёсць толькі намер стварыць запас валюты памерам 450 мільёнаў долараў. Шляхам усемагчымых збораў па прынцыпе "са свету па нітцы — голаму сарочка". У тым ліку будуць спробы пазычыць валюту ў насельніцтва, але ці павераць людзі ўраду, які неадночы іх ашукаў?

2. У глыбокім правале сельская гаспадарка, нягледзячы на шасцідзесяцітрыльённыя крэдыты і субсідыі. На зіму нарыхтавана кармоў на 29 працэнтаў меней, чым летась. У параўнанні з адпаведным перыядам мінулага года павялічыліся пазыкі калгасаў і саўгасаў. Яны складаюць сёння 10 трыльёнаў рублёў. На чвэрць засталося неўзараным зябліва. Чакаць у гэтых умовах росту вытворчасці і напаўнення рынку харчовымі таварамі — безнадзейная справа.

3. Па даных статыстыкі, за першыя тры кварталы прамысловасць павялічыла вытворчасць на 7,5 працэнта. Але гэта чыстая хлусня, бо болей як на 100 трыльёнаў рублёў тавары пайшлі не на рынак, а на склад. Такі рост вытворчасці горш за скарачэнне. Але і гэта не ўся праўда пра "поспехі". У значнай меры многае тлумачыцца ростам крэдыторскай запазычанасці, якая на пачатку кастрычніка дасягнула астранамічнай велічыні — 1.180 трыльёнаў рублёў, перавысіўшы дэбіторскую на 385 трыльёнаў, або на 48,5 працэнта. Прыведзеныя лічбы гавораць пра многае, і найперш пра тое, што прадпрыемствам цяжка будзе разлічвацца з даўгамі, а ўладам умацоўваць рубель. Тым болей, што колькасць стратных прадпрыемтсваў за дзевяць месяцаў павялічылася з 16 да 18,2 працэнта. Як тут можна рухацца наперад? Атрымліваецца, як у той прыказцы: "Рада бы душа ў рай, ды грахі не пускаюць".

4. Разлічваць на ўмацаванне беларускага рубля за кошт развіцця знешняга гандлю таксама не даводзіцца. Па словах міністра замежных спраў Урала Латыпава, беларускі экспарт скараціўся аж на 20 працэнтаў.

Адным словам, з якога боку ні ацэньвай умовы дэнамінацыі, не атрымліваецца, каб яна стала першым важным крокам на шляху выхаду з крызісу. Ад гульні Пятра Пракаповіча ў нолікі жыць нашым людзям лягчэй не стане.

Рэха "Маршу Свабоды": праўда супраць хлусні

Мільгаюць дні календара, і вось ужо месяц аддзяляе нас ад незабыўных падзей падчас шматтысячнага "Маршу Свабоды" 17 кастрычніка ў Мінску. Ім наканавана ўвайсці ў найноўшую гісторыю Беларусі самай масавай за апошнія гады акцыяй за незалежнасць Бацькаўшчыны, яе светлую будучыню.

...Будуць несупынна ісці дні за днямі, год за годам, будуць новыя падзеі і новыя ўражанні. Але тое, што адбылося на вуліцах сталіцы і ў нашай свядомасці 17 кастрычніка, ніколі не сатрэцца ў памяці, не перастане быць урокам грамадзянскай мужнасці сучаснікам і нашчадкам.

Аб гэтым сведчыць і вялікі паток лістоў у рэдакцыю — пісьмаў-сведчанняў, пісьмаў-роздумаў, пісьмаў-пратэстаў. Рэдакцыя "Народнай волі" выказвае шчырую падзяку ўсім, хто адгукнуўся на памятную падзею, і спадзяецца на разуменне аўтараў, чые дописы мы далі ў скарачэнні (дзеля магчымасці прадаставіць слова як мага большаму колу чытачоў) ці наогул не здолелі "ўціснуць" на старонкі газеты.

Сёння — наша другая тэматычная старонка, прысвечаная "Маршу Свабоды".

Таких людей все больше и больше

Впервые 17 октября мы с друзьями пошли на митинг: лучше раз увидеть, чем сто раз услышать. Тем более, если радиоэфир и телеэкран заполнили грязь и ложь. Не преувеличивая, скажу: мы испытали гордость за тех сынов белорусских, которые живут не только заботой о личном благополучии, а будущим народа, наших детей, страны.

Мы полностью разделяем мнение митингующих: Беларуси с Россией нужно торговать, работать, дружить, петь и танцевать, а вот объединяться — ни к чему! Как же можно не понимать такой простой истины?! Жить лучше своим домом.

Теперь о том, кого мы увидели в колонне "Марша Свободы". Там было не "отребье", а уважаемые, немало сделавшие для общества люди: учителя, врачи, инженеры, пенсионеры, молодые, т.е. народ. Вернее, часть народа, имеющая свое мнение по главнейшему для всех вопросу: быть или не быть Беларуси? И власти должны учитывать такие чувства и настроения людей, а не подавлять репрессиями, не оскорблять обидными кличками.

Почему главный властитель панически боится своего народа? Доказательства налицо — громоздкий силовой аппарат создан, выходит, не для борьбы с преступностью, а для борьбы с народом. А денежки из нищей госказны текут на его содержание. И все мало...

Вместо того, чтобы дать "Маршу" пройти до площади Независимости, где народ помитинговал бы да и разошелся по домам, устраивались бесконечные преграды. На крышах суетились спецнаблюдатели, а может, и снайперы. Сплошные запреты — "не пущать, держать" до добра не приводят. И не привели. Когда против мирных, спокойно шедших людей выставлены живые стены из ОМОНа, спецназа и прочих военных, столкновения не избежать.

Считаю: избиратели Беларуси в 1994 году совершили большую ошибку, доверив свою судьбу человеку, не способному вывести страну на цивилизованный путь. И нынче расплачиваются за это повседневной нищетой, бесправием, произволом, государственным терроризмом.

Мириться с этим не хочет все больше и больше наших сограждан. И в этом смысле "Марш Свободы" — показателен.

Жыве Беларусь!

Нина ЗАХАРЕВИЧ.

Минск.

Ніна МАЦЯШ

Крык Беларусі

(тэлекарцінка з "Маршу Свабоды" 17 кастрычніка 1999 года)

Валасы ў раскудлацці,
гожы твар у крыві,
гнеўны голас — як сэрцабіцце:
"Не баюсь КДБ!
Не баюся турмы!
Надаела
такое
жыццё!"
Гэта крык Беларусі,
гэта, збітыя, мы,
гэта нашай крыві праліцце:
"Не баюсь КДБ!
Не баюся турмы!
Надаела
такое жыццё!"
Людзі мы, не "отребье"!
Нас, няскораных, цьмы,
страх спадае, як з голля лісце:
"Не баюсь КДБ"!
Не баюся турмы!
Надаела
такое
жыццё!"

P.S. Ганарар скарыстайце на патрэбу "Народнай волі".

Демократия по-белорусски

Это от меня "зачищали" город...

Ну, конечно, не только от меня. Только в Партизанском РОВДе нас, задержанных, оказалось 48 человек. Среди них — и фотокорреспондент из газеты, и паренек, который возвращался из деревни от дедушки и по дороге с вокзала домой попал в милицейские "сети". А еще — душевнобольной человек, который плакал и просил, чтобы ему отдали отобранные пуговицы...

Меня допрашивала женщина, не назвавшая ни должности своей, ни имени. Она заставляла говорить то, что ей хотелось, а я не соглашалась. И тогда рядом стоящий капитан ударил меня кулаком в лицо.

Ночью первую партию задержанных — в нее попала я и новая моя знакомая Ольга, мать троих детей, приказав заложить руки за голову, сквозь строй омоновцев повели в автобус. По дороге нас били дубинками, а в автобусе положили всех на пол, дубасили ногами, бегали по лежащим телам, приправляя всяческие угрозы махровой нецензурщиной. Особенно издевались над мужчиной в тельняшке, рвали, резали ее штыком...

Нас привезли в приемник-распределитель на печально знаменитой улице Окрестина, затолкали в камеру №13. На следующее утро, в суде, мне дали 7 суток. Потом возили туда-сюда — из РОВД в спецприемник и обратно, потом снова на Окрестина, издеваясь и изображая, будто чего-то не хватает в сопроводительных милицейских документах...

Мы были измучены, замерзли, не кормили. Не говоря уже о душевных переживаниях. Но когда, наконец, вновь оказалась в камере, то сидящие там подследственные встретили добрым словом и сказали, что на следующую акцию оппозиции пойдут вместе с нами. Потому что мы — люди, а не "вшивые блохи" и не "отребье", хоть и содержат нас в нелюдских условиях.

И от таких слов, понимания и поддержки становилось теплее на сердце, и легче было переносить сидение за решеткой...

Одна из недавних окрестинских узниц.

г.Светлогорск.

P.S. Надеюсь, вы понимаете, почему я не ставлю свою подпись.

Роздум пасля падзеі

Наша памкненне да свабоды не спыніць

Гэта было 18 кастрычніка, на другі дзень пасля акцыі "Марш Свабоды". Еxaў я ў гарадскім аўтобусе, побач са мной размаўлялі пажылыя мужчыны і жанчыны. Размова ішла пра дэманстрацыю.

— Чаго ж яны хацелі? — пытаўся мужчына.

— Не знаю, — адказала жанчына.

Пачуў гэта, і мне неяк няёмка стала за сваіх землякоў.

"Чаго **яны** хацелі?" Гэтае пытанне паказвае, што мужчына аддзяляе сябе ад гэтых высакародных людзей, якія не пабаяліся выйсці на вуліцу і адкрыта заявіць, што не згодны з палітыкай, якая пазбаўляе беларускі народ свабоды і незалежнасці — запаветнай мары кожнага народа. Не згодны з палітыкай, што вядзе да збяднення народа, бесперспектыўнасці.

"Чаго **яны** хацелі?" Значыць, чалавек не разумее, што гэтыя высакародныя людзі і за яго таксама падстаўляюць свае галовы пад міліцэйскія дубінкі, за яго таксама цярпелі здзекі ад "ахоўнікаў парадку" ў час зачыстак тэрыторыі (як у Чэчні).

"Чаго **яны** хацелі?" Значыць, не разумее, што выйшла на вуліцу лепшая частка беларускага народа, каб заявіць, што мы супраць таго, каб у Беларусі кіраваў нелегітымны прэзідэнт і функцыянаваў нелегітымны парламент. Каб заявіць, што іх пастановы, дамоўленасці пасля 20 ліпеня не маюць юрыдычнай сілы.

Акцыя скончылася, на вялікі жаль, пабоішчам. Чаму?

Што павінны былі зрабіць улады, калі б паважалі народ, а праваахоўныя органы сапраўды ахоўвалі ягоныя правы? Адказ вельмі просты: павінны былі забяспечыць свабодны праход маніфестантаў (згодна Канстытуцыі) па галоўным праспекце сталіцы. Гэтае шэсце заняло б не болей гадзіны. Дарэчы, калі па гэтым праспекце едзе Лукашэнка ці ідзе якая рэпетыцыя парада войск або сам парад, то рух перакрываецца надоўга. І ніхто за гэта не просіць прабачэння ў грамадзян. Калі б удзельнікі акцыі 17 кастрычніка маглі прайсці без перашкод да плошчы Незалежнасці, то потым, упэўнены, усе спакойна разышліся б.

Такое адбылося б, калі б у Беларусі была сапраўдная дэмакратыя. А паколькі ў нас па-ранейшаму кіруе былая камуністычная партнаменклатура, якая, як агню, баіцца народа, то... адбылося тое, што адбылося.

"Ніззя!" — сказаў начальнік горада Ярмошын. Мітынгуйце дзе-небудзь на ўскраіне, дзе вас ніхто не ўбачыць. Але народ, гаспадар у сваёй краіне, распачаў шэсце па праспекце Скарыны. У суправаджэнні міліцэйскіх машын. А калі пасля мітынгу на плошчы Бангалор яго ўдзельнікі вырашылі пранесці вялізны нацыянальны сцяг і сцяг Еўрапейскага Саюза да плошчы Незалежнасці, на іх шляху стаў заслон "рыцараў" у касках, бронежылетах, з дубінкамі і шчытамі ў руках. Дарэчы, гэта народ іх так экіпіраваў, разлічваючы, што яны будуць змагацца са злачынцамі. А яны сталі супраць сваіх кармільцаў.

Кожны з цвярозым розумам ведае, што калі на шляху транспарту паставіць перашкоду, то адбудзецца аварыя. А калі на шляху народа паставіць варожы заслон?

Згадваю: у свой час у суседняй Польшчы мелася адбыцца тое ж самае — мэр Варшавы меў намер сказаць "ніззя" свайму народу. Але знайшліся ў вышэйшых эшалонах улады разумныя людзі, якія не дазволілі рабіць такое антыпраўнае, антынароднае, антыканстытуцыйнае дзеянне. Там шматлюдная дэманстрацыя народа прайшла спакойна. У нас жа ва ўладных структурах такіх разважных, выходзіць, не знайшлося...

Дзе былі гэтыя дужыя хлопцы ў форме, калі трэба было бараніць падлеткаў ад гібелі ў пераходзе метро на Нямізе? Сядзелі ў аўтобусах! Тады кіраўніцтва бездапаможна разводзіла рукамі: "Мы не маглі такое прадугледзець". 17 ж кастрычніка, калі баяліся, што народ пройдзе блізка ад высокай рэзідэнцыі, усё прадугледзелі! Як непрыступная кітайская сцяна, сталі ўпоперак.

...Адразу ж пасля Маршу пачалася шалёная ідэалагічная кампанія ў дзяржаўных сродках масавай інфармацыі. Асабліва вылучылася ў гэтай кампаніі "кісельнае" тэлебачанне. У праграмах "Рэзананс", "Панарама" і "Как это было" пачалося грандыёзнае шоу. "Чэсныя" галасы сталі сцвярджаць, што гэта, маўляў, заходнія спецслужбы падбухторвалі да выступлення беларусаў, бо самім ім, маўляў, з якой прычыны пратэставаць? У Беларусі ж людзі жывуць з кожным днём усё лепш і лепш: у цяпле, накормленыя, абутыя, адзетыя, кожны атрымлівае добрую зарплату, кожны грамадзянін, нават кожнае немаўлятка — ужо мільянер. А прадуктаў харчавання проста дзяваць няма куды — мы нават можам дапамагчы любаму сэрцу Лукашэнкі антынароднаму рэжыму Мілошавіча...

А таму без "праклятых долараў Захаду" 17 кастрычніка не абышлося. Нават прыводзілася велізарная сума, якую, маўляў, пераслаў Захад у Беларусь для арганізацыі акцыі "Марш Свабоды". Толькі чамусьці не ўказваюць нумары рахункаў і банкі, праз якія былі пераведзены апазіцыі гэтыя грошы. Можа, праз "Торгэкспо" ці "Фонд Эсамбаева"? На дурняў разлічаны і сцвярджэнні, што ўдзельнікам дэманстрацыі плацілі ў беларускіх "зайцах". Гэта — трызненне дэбілаў. Даведзены кіраўніцтвам дзяржавы да адчаю беларускі народ сам, добраахвотна і бясплатна пайшоў на дэманстрацыю пратэсту.

Дэбільнасцю патыхае і заява па беларускім тэлебачанні, быццам ёсць нейкая пагроза для Беларусі з Захаду. І гэта ў той час, калі на тэрыторыі нашай краіны размешчаны расійскія войскі, калі расійскія мытні на заходніх граніцах Беларусі! Адкуль жа пагроза?

Водгук Дзярждумы РФ на падзеі ў Беларусі быў прадказальны: не магла ж чырвоная Дума не падтрымаць свайго васала!

Але памкненне беларускага народа да свабоды і незалежнасці падтрымліваюць чэсныя людзі многіх краін, і яго нікому не спыніць.

Яўген ЛІТВІН, пенсіянер.

Мінск.

Своими глазами

Нас было много

Очень жаль, что в белорусской прессе не появился снимок, на котором была бы запечатлена целиком колонна участников "Марша Свободы" где-нибудь в районе площади Бангалор, когда собралось максимальное количество народа. Это перечеркнуло бы возможности любителей злокозненных выдумок давать ложные сведения о якобы "двух-трех" тысячах собравшихся.

Другим поводом для клеветы являются столкновения между демонстрантами и милицией. К сожалению, организаторы акции не могли такое предположить и предупредить столкновение. Беда, что оно произошло, и не по вине мирных демонстрантов.

Но самое важное, что нас было много. Мы приняли важные документы и сказали свое слово.

Николай ПОДГАЙСКИЙ, житель г.Барановичи.

Благословим своих детей

Нередко слышишь: молодежь, мол, нынче такая-сякая, не то, что мы в свое время. А я не согласна. Есть, конечно, всякое, но в той огромной 30-тысячной колонне 17 октября было столько отличных девушек и парней! Среди них — и мои дети, и мои бывшие ученики — юная поросль будущей свободной Беларуси.

Если мы, пожилые, нередко мыслим консервативно и живем по принципу "абы тихо", лучшие из нового поколения, к счастью, не такие. Они ни за что не согласятся быть "быдлом" и жить, как быдло. Они не поступятся Свободой. И мы должны ими гордиться и благословить их в стремлении к лучшему будущему.

Евгения Павловна КРАСОВСКАЯ.

г.Молодечно.

"За" и "против"

Я категорически против союзного государства с Россией.

Я хочу жить в свободной и независимой Беларуси.

Я — за дружбу между белорусами, русскими и всеми народами мира. За дружбу, а не поглощение одного государства другим.

Я — за счастливую юность и спокойную старость, за достойную жизнь для каждого.

Вот почему я всей душой поддерживаю участников "Марша Свободы" и возмущаюсь словесной "порнографией", обрушенной на них государственными СМИ.

Я очень жалею, что по нездоровью не смогла приехать 17 октября в Минск, а то обязательно, как делала всегда, была бы в рядах демонстрантов.

Жыве Беларусь!

Татьяна ЕВГЕНЬЕВА, предприниматель.

Гомель.

Ваш долг — защищать

Конституция РБ (ст.35) гарантирует народу Республики Беларусь свободу шествий, демонстраций. У нас же применяется закон, противоречащий Конституции. Разве это свобода, когда тебе, вопреки Основному закону, определяют, где идти, когда идти, где стоять и что говорить? Это не свобода, гарантированная Конституцией, это похоже на прогулку заключенных в тюремном дворе.

Учтите, парни в милицейской форме: диктаторы приходят и уходят, а народ остается! И вы останетесь, а как будете смотреть в глаза людям? Простят ли они вас и всех тех, кто совершал преступления против своего народа, истязал участников демонстраций, садил их в тюрьмы, наносил им там телесные повреждения, как, например, поступили с правозащитником Валерием Щукиным — бывшим морским офицером?

Разве белорусский народ — враг вам, парни в милицейской форме?

Когда в Беларуси победит свобода и демократия, лучшие из вас, верю, станут ее защитниками.

Евгений ЛИТВИН.

Минск.

Сверстники

Когда нет права выбора

Тем молодым, которые участвовали в "Марше Свободы" 17 октября, в большинстве 16—22 года. Этот возраст в жизни каждого полнится надеждами, повышенной нетерпимостью к несправедливости, желанием изменять мир и творить. Молодые люди, как правило, легко воспринимают кардинальные перемены в жизни общества. Именно на них можно опираться при проведении глубинных преобразований в политической и экономической системе общества.

Но они фактически лишены законного права выбора. За них сделали выбор пенсионеры. Как в таком случае выразить свое мнение, выразить свой протест? Как обратить на себя внимание глухой и слепой власти? Правильно, идти на массовую гражданскую акцию.

Остается загадкой, на какой электорат собирается опираться А.Лукашенко через 7 лет, которые он еще рассчитывает пребывать у власти, если учесть темпы естественного вымирания населения Беларуси. Или он к тому времени успеет "убрать" инакомыслящую часть общества, как это сделали идеологи коммунистического режима в первой половине этого столетия? Пока же он взял под личный контроль наказание участников "Марша", чтобы оно не оказалось слишком мягким. Видимо, присудить огромные штрафы и бросить за решетку гораздо легче, чем создать молодым людям экономические условия для нормальной жизни.

Власть действует на устрашение. Известные оппозиционные политики внезапно умирают, исчезают, эмигрируют или попадают в тюрьмы. Такова демократия по-белорусски.

Существующая экономическая система в большинстве лишена смысла. Образование не ценится, применить свои способности, кроме полукриминальной экономики, негде, лучший диплом и образование — блат, хорошие связи. От чего ушли, к тому пришли...

Президент и его команда и не собираются решать проблемы, которые несет системный кризис общественного хозяйства. Во всех сферах жизни они руководствуются больше мерами, доступными их знаниям и способностям, — запретить, наказать, поставить под полный контроль. За их безграмотность население Беларуси ежедневно платит ухудшением своего уровня жизни. Молодежь в такой системе не имеет шансов на достойную жизнь в будущем и поэтому имеет право высказывать свое несогласие.

Владимир НЕИЗВЕСТНЫЙ, 23 года, аспирант.

Убежденность

Будет праздник и на нашей улице

Самый короткий анекдот:
Машина, набитая усмирителями народа, на ней надпись — "Люди". Ну, очень смешно!

"Марш Свободы" 17 октября 1999 года не уйдет в небытие. Он уже превратился в часть Истории нашего Народа. Гордого Народа, не желающего более терпеть диктаторский гнет.

А начался этот мирный осенний день с доброго настроения, с радостных улыбок встречающихся друзей. Даже солнце прорывалось сквозь серую пелену, радуя своими лучами и радуясь нашей решительности не сдаваться перед нелегкой жизнью.

А жизнь и в этот день оказалась нелегкой. На пути колонны то и дело возникали милицейские кордоны. Кому-то очень не хотелось видеть нас в центре города. Но почему? Это ведь наш город, и мы в нем законные и полноправные хозяева. Для чего, например, была выстроена "стенка" в районе ул.Пулихова на пути мирной колонны? Нужен был повод, чтобы проучить зарвавшийся" народ, именуемый в окружении бывшего президента не иначе как "вшивыми блохами", "отребьем" и иными "ласковыми" словами?

Однако на выстроенную на мосту "стенку" никто не собирался нападать. Но когда по предложению организаторов "Марша" колонна стала отходить и остались лишь небольшие разрозненные группы, запахло "легкой добычей". Началась погоня за оставшимися. Зачем это было нужно, если цель "не пропустить" уже была достигнута? Значит, задачи были более широкими. Все это оказалось самой откровенной и циничной провокацией.

Те, кто пытался выжать слезу по безвинно пострадавшим "блюстителям порядка", забыли рассказать слушателям о том, что противостояли этим основательно экипированным и обученным человекообразным существам лишь молодые парни, еще совсем мальчишки. На стороне этих парней была их гордость, нежелание смириться с унижением.

Сразу же после побоища 17 октября на "приватизированную" правителем телевизионную сцену выскочил придворный Зимовский, известный своей "честностью и правдивостью". Потом на сцену вышли "тяжеловесы" старой закалки — Мясникович и Малофеев. Вот тут-то и началось фирменное представление. Слезы так и струились с экрана телевизора. Это же надо, обидели очень хороших и добрых ребят из ОМОНА! Аж 50 из них пострадали. А как те мальчишки, которых они зверски избивали на месте, а потом, уже без свидетелей, лупили после ареста? Что же вы, господа, за них словечка не замолвили?

Мясникович выступил с "убедительным" утверждением о том, будто ряды демонстрантов сплошь состояли из пьяных людей. А сотни тысяч долларов, которые кто-то неизвестный преподнес организаторам "Марша"?! Из какого пальца высосана эта "информация"? Уж не лучше ли было поделиться с народом информацией о том, из чьего кармана были извлечены денежки на массовое развлекательно-туристическое путешествие в Нагано? А ведь это миллионы долларов! Ведь в Нагано никто из "путешественников" ни в каком качестве приглашен не был. Почему же не за свой счет путешествовали? Ну, а многочисленные поездки руководства по экзотическим местам планеты без малейшей пользы для нашей страны?

Малофеева тоже на сцену не зря позвали. Пост он занимал высокий — первого секретаря ЦК КПБ. Коммунизм строил, хотя, похоже, больше для себя и своего ближайшего окружения. Нас он тогда облагодетельствовать не успел... Что-то измельчал за эти годы господин Малофеев: в прежние времена его ложь звучала куда более убедительно. А тут — ни одной новой "мысли", сплошь повторы сказанного в верхах.

Но вот об одной репризе этих "артистов" стоит сказать особо. По их оценкам, в митинге и "Марше" участвовало около... 7.000 человек. Не будем с ними спорить: что же сделаешь, похоже, им в свое время не давалась арифметика. Все, кто был на митинге, проходившем на пустыре, носящем по какой-то случайности имя площади Бангалор, смогут подтвердить, что свободный от деревьев и кустарника кусок этого пустыря был заполнен, что называется, под завязку.

Это же надо такое: послать людей "подальше", на задворки, и обложить вокруг, как волчью стаю, чтобы никуда больше прорваться не могли! Нам не нужны полицейские заслоны на улицах наших городов. Мы — люди мирные. Но и людям мирным все это уже, извините за выражение, осточертело. Или мы сами себя перестали уважать? Мирным людям нужно научиться себя защищать.

Фашистам в свое время не удалось поставить нас на колени. И не удастся впредь! А значит, будет праздник и на нашей улице!

Жыве Беларусь!

Г.ЛЕПИН, профессор.

Слова ветэрана

За цябе, Беларусь дарагая!

...Настрой урачысты. Не! — суму і скрусе.
Глядзі, грамадою ідуць беларусы.
Яны, аб'яднаныя мэтай адзінай,
Бароняць дзяржаву, бароняць Радзіму.
У сонечных промнях лунае над імі
Па полю па беламу чырвань паліны...

Такі настрой панаваў тады, 17 кастрычніка, у шматлюдных калонах. Галоўнымі патрабаваннямі дзесяткаў тысяч маніфестантаў былі: "Абаронім дзяржаўны суверэнітэт і незалежнасць Рэспублікі Беларусь!", "Не! — галечы", "Не! — парушэнню правоў чалавека на Беларусі!", "Свабоду палітычным зняволеным!".

За цябе, Беларусь дарагая, мы будзем узвышаць свой голас, пакуль не спраўдзяцца нашыя мары.

З павагай — Ваш пастаянны чытач і падпісчык Эдуард ЯРОМАЎ, пенсіянер.

Мінск.

Мара

Хачу без страху хадзіць па горадзе

Паважаная мая сяброўка, "Народная воля"!

Дзякуй Вам, што Вы ёсць. Я ганаруся Вамі — адзінокая пенсіянерка, ветэран працы, інвалід II групы Таццяна Іванаўна Ганчарова. Пішу Вам, бо на душы трывога за наша жыццё. Заўсёды я падтрымліваю дэмакратаў, наведваю мітынгі, дэманстрацыі, хоць мне ўжо за 70 год.

"Марш Свабоды" сабраў шмат сяброў, якія занепакоены пагрозай знішчэння нашай Радзімы, нашай культуры, роднай мовы. Жабрацкае не жыццё нават, а выжыванне вывела нас на вуліцы сталіцы вялікай калонай, там было больш за 20 тысяч, на мой погляд. Улады дазволілі нам мітынг на плошчы Бангалор. А гэта плошча яшчэ ў 40-х гадах была балотам, якое потым асушвалі канавамі. Я добра гэта памятаю, бо там паблізу жыла ў свае дзявоцкія гады. Дык вось куды загналі "Марш Свабоды" за дэмакратыю! У балота, якое раней там было! Вось якія адносіны улады да людзей.

Вось і пайшлі дэманстранты па вуліцах Мінска. Усюды амапаўцы загароджвалі праходы ў цэнтр горада. Гэта амапаўцы, міліцыя сталі біць маладых людзей дубінкамі, яны першыя без сораму, без душы сталі дубасіць нашых хлопцаў. Яны справакавалі бойку.

Я мару аб тым, каб можна было без страху хадзіць па вуліцах роднага горада. Гэта магчыма толькі ў незалежнай дэмакратычнай краіне.

Я з Вамі заўсёды, "Народная воля"! Вы дапамагаеце мне і іншым выжыць!

Жыве наша Беларусь!

Таццяна Іванаўна ГАНЧАРОВА.

Мінск.

Адкрытым тэкстам

Я не баюся!

...У бел-чырвона-белым воблаку рухаецца калона. Ад моцнага выгуку шматтысячнага натоўпу "Жыве Беларусь!" бягуць мурашы па скуры. Бачу, побач з калонай, прытуліўшыся да слупа, стаіць стары чалавек. Ён бедна, але чыста апрануты, напэўна, гэта лепшае, што ў яго ёсць. На старэнькім пінжаку — ордэнскія планкі. Ён не можа ісці разам з усімі, яму нават цяжка стаяць. У адной руцэ ў яго кіёк, у другой — на палачцы нашыты, відаць, напярэдадні ім жа самім (толькі мужчынская рука можа нарабіць столькі заццяжак) бел-чырвона-белы сцяжок. Стары ціха стаіць, трымаючы сцяжок дрыжачай рукой. Ён плача...

І яшчэ. Старая глуханямая жанчына. Яе пад руку трымае маладзейшая кабета — хутчэй за ўсё, дачка. Калона пачынае скандзіраваць "Жыве Беларусь!". Дачка перакладае жанчыне на пальцах, і тая, узняўшы кулак, зусім бязгучна, аднымі вуснамі, шэпча разам з усімі. Дзве жанчыны, узяўшыся пад рукі, крочаць насустрач міліцэйскім кардонам...

Моладзь... Тая моладзь, якая замест таго каб бесклапотна танчыць дзе-небудзь у парку ці распіваць піва з сябрамі, ішла пад амапаўскія дубінкі. Многіх потым кідалі ў аўтобусах на падлогу, катавалі і білі. Потым білі яшчэ ў пастарунках. Потым судзілі і аблівалі брудам у дзяржаўных сродках масавай прапаганды.

Гэтыя людзі, якія пераадолелі страх, — наша гордасць. І той дзед, які, напэўна, не аднойчы глядзеў смерці ў твар, і гэтыя жанчыны — усе яны маюць уласны гонар. Рэжым трымаецца на тых, хто баіцца: ягоная моц прама прапарцыянальная колькасці запалоханых ім людзей. Той, хто баіцца, ніколі не будзе свабодным. Напрыклад: што адрознівае грамадзяніна Лукашэнку ад грамадзяніна Шчукіна? Адодвух ахоўваюць, абодва на дзяржзабеспячэнні, абодва (калі Шчукін сядзіць за кратамі) незаконна знаходзяцца там, дзе яны знаходзяцца. Але грамадзянін Рэспублікі Беларусь спадар Шчукін пераступіў праз свой страх і не пераступіў праз сваё сумленне, таму ён нават за кратамі — свабодны чалавек.

Давайце ж скажам спачатку сабе, потым сям'і, сябрам на працы і, нарэшце, у твар гэтаму рэжыму: "Усё! Я не баюся!" Мы атрымаем тое, што шукаем, — Дзяржаву, Годнасць, Свабоду. Прынамсі, на пытанне ўнукаў "Дзед, а што ты рабіў пры Лукашэнку?" — не трэба будзе хаваць вочы і хлусіць.

З павагай — Анатоль КАХАНЧЫК, 40 год, бацька траіх дзяцей, а таксама сябра КХП-БНФ, прадстаўнік праваабарончага цэнтра "Вясна".

г/п Баравуха Полацкага раёна.

Незачем становиться второй Чечней

Уважаемая редакция!

Спасибо за газету! Спасибо за правду!

Хочется, чтобы не было в родной Беларуси фашизма. Но действия силовиков против участников "Марша Свободы" напоминали что-то до боли знакомое...

Страна в тупике, однако вместо спасения экономики мы лезем в объятия к России. А ведь там — войны и конца им не видно.

Мы что, хотим стать второй Чечней? Против этого и протестовали участники акции.

С уважением — А.ПАШКОВСКИЙ.

Минск.

С ног на голову

Я внимательно следил, как наше телевидение освещало "Марш Свободы", используя ложь и обман. Кисели и зимовские, следуя указаниям свыше, демонстрировали всяческие подтасовки. Много раз, к примеру, показали, как кто-то топчет российский флаг. Причем телезрители видели только ноги. Почему не сняли лица? Может быть, это были провокаторы, которым нежелательно "светиться"? Похоже, эти кадры были сняты заранее, а потом вклеены в репортаж о "зверствах оппозиции...

Теперь о том, как ломали и бросали тротуарную плитку. Совершенно "случайно" в этом месте заранее оказалась стационарная телекамера... Милиция могла за одну минуту разогнать бросавших. Но... Возможно, надо было заснять картинку "варварства" демонстрантов?

Поставить все с ног на голову — любимый приемчик "чэснага" телеканала.

В.ГРОМОВ, участник Великой Отечественной войны.

Хроника

Пражские события. Десять лет спустя

В конце восьмидесятых рухнул коммунистический режим в Чехословакии. С тех пор прошло десять лет. Сейчас Чехия — одна из наиболее динамично развивающихся стран Восточной Европы.

С уверенностью смотреть в будущее можно только тогда, когда хорошо знаешь свое прошлое и извлекаешь из него уроки. И поэтому мы еще раз возвратимся к событиям десятилетней давности и вспомним, как чешский народ боролся против коммунистической диктатуры за демократию, свободу и независимость своей страны.

Пятница, 17.11.1989 года

В **16.00** на манифестацию в память учащегося Карлова университета Яна Оплетала собралось 15.000 студентов.

После **17.00** большинство участников манифестации пошли по Вышеградской по направлению к Карловой площади, оттуда на набережную к Национальному театру.

Примерно в **20.00** процессия, двигавшаяся в направлении Вацлавской площади, натолкнулась на Народной на препятствие в лице сотрудников Корпуса национальной безопасности. Постепенно примерно 1600 сотрудников дежурного полка КНБ при помощи вооруженных транспортеров окружили около 2000 демонстрантов и лишили их возможности разойтись или отойти.

Примерно в **21.15** подразделения службы безопасности напали на сидящих демонстрантов и грубо их избивали. Первые официальные сообщения говорили о 8 или 17 раненых. Заключительная информация с апреля 1990 года привела цифру — 592 раненых.

Суббота, 18.11.1989 года.

Студенты Театральной академии музыкальных искусств приняли обращение ко всем гражданам, в котором содержался призыв к недельной забастовке студентов и педагогов и требование о создании правительственной комиссии для расследования жестокого полицейского вмешательства.

Примерно в **14.00** пражские театральные деятели присоединились к требованиям студентов Театральной академии музыкальных искусств.

Вечером в пражских театрах не проходят обычные представления; они информируют посетителей об актерской забастовке солидарности со студентами. Пражские актеры призвали остальных последовать их примеру.

Воскресенье, 19.11.1989 года.

После **21.00** в Театральном клубе при участии 450 членов был создан Гражданский форум как рупор чехословацкой общественности. ГФ принял заявление, в котором требовал:

— объективного информирования;

— немедленного увольнения должностных лиц, связанных с подготовкой иностранной интервенции в августе 1968-го, и ответственных за массовые избиения 17.11.;

— создания парламентской комиссии с участием ГФ для выявления виновных в массовых избиениях;

— немедленного освобождения всех “узников совести”;

— обеспечения свободы печати и информации.

ГФ призвал граждан к предупредительной двухчасовой генеральной забастовке в понедельник, 27.11.

Объявлено о возобновлении деятельности Чехословацкой социал-демократической партии.

Понедельник, 20.11.1989 года.

Начинаются манифестации и собрания в Братиславе, Брно и других чешских и словацких городах.

Координационный стачечный комитет студентов пражских высших учебных заведений принял обращение к рабочим и крестьянам ЧССР.

В **16.00** на Вацлавской площади создается первый спонтанный лагерь народа.

Вторник, 21.11.1989 года.

К забастовке студентов вузов постепенно присоединяются пражские средние школы. Гражданский форум отослал письма Дж.Бушу и М.Горбачеву одинакового содержания, в которых обращается внимание на то, что политика невмешательства во внутренние дела означает в случае с ЧССР поддержку политического руководства, полученного в результате военной интервенции в августе 1968 года, ухода которого добивается общественность.

В **16.00** — гражданская манифестация на Вацлавской площади — примерно 200.000 человек. Выступает также и В.Гавел.

Среда, 22.11.1989 года.

ГФ опубликовал информацию, в которой содержатся рекомендации по организации действий для осуществления генеральной политической стачки протеста 27.11., чтобы избежать при этом материальных или иных потерь.

ГФ выразил категорическое несогласие со способом информирования общественности, особенно чехословацким телевидением, о массовых выступлениях граждан в Праге и других городах.

Под милицейскими дубинками.

Деревня все еще находится без объективной информации, без газет.

С **16.00** — массовое собрание граждан на Вацлавской площади — примерно 300.000 человек.

В **19.30** ГФ провел в зале театра “Латерна магика” свою первую пресс-конференцию для иностранных журналистов.

Четверг, 23.11.1989 года.

В дневной печати была опубликована предварительная информация Генеральной прокуратуры ЧСР о расследовании по делу полицейского вмешательства 17.11.

Работники чехословацкого телевидения выражают озабоченность манипулированием телевизионными новостями и требуют правдивости информации.

В **16.00** — массовое собрание граждан на Вацлавской площади — 300.000 человек.

Основано Объединение независимых журналистов.

Пятница, 24.11.1989 года.

В **16.00** — массовое собрание людей на Вацлавской площади — более 300.000 человек.

Организовано общее объединение стачечных комитетов промышленных предприятий.

25.11.1989 г. — 750 тысяч человек вышли на митинг.

В **20.25** чехословацкое телевидение выпустило в эфир одну из видеозаписей о массовом избиении полицейскими 17.11. Произошли серьезные изменения в информационной политике чехословацкого телевидения, которое начало с успехом объективно информировать о событиях не только в столице, но и в провинции.

Суббота, 25.11.1989 года.

В **4.30** ГФ констатировал недостаточность соответствующих изменений, проведенных в составе руководства и секретариата ЦК КПЧ. Он призвал граждан к увеличению давления на правящие круги, к участию в крупной субботней манифестации 25.11. на Летенском поле, к организации генеральной забастовки 27.11. и к подготовке перманентной стачечной готовности.

В **10.00** — торжественное богослужение в Святовитском кафедральном соборе в честь канонизации Анежки Пршемысловны; все богослужение транслирует чехословацкое телевидение.

В **14.00** — собрание-манифестация граждан на Летенском поле — примерно 750.000 человек. Вацлав Гавел назвал генеральную забастовку, которая произойдет в понедельник, “референдумом о руководящей роли одной партии”.

10.12.1988 г. — Вацлав Гавел на митинге.

Воскресенье, 26.11.1989 года.

В **11.00** — встреча делегации ГФ под руководством В.Гавела с делегацией правительства ЧССР и ЦК КПЧ под руководством Л.Адамеца.

Начат диалог власти и общественности.

Понедельник, 27.11.1989 года.

Решением Министерства культуры были освобождены из хранилищ книги и кинофильмы.

С **12.00—14.00** — генеральная забастовка; прекратила работу почти половина населения, примерно четвертая часть вышла на манифестации.

Суббота, 2.12.1989 года.

“Руде право” напечатала интервью с В.Гавелом.

Воскресенье, 3.12.1989 года.

Чехословацкое правительство охарактеризовало введение войск пяти стран Варшавского договора в августе 1968 года как нарушение норм отношений между суверенными государствами и приняло решение об обсуждении с правительством СССР вопроса вывода советских войск с чехословацкой территории.

Понедельник, 4.12.1989 года.

Ведущие представители Болгарии, Венгрии, ГДР, Польши и СССР на встрече в Москве осудили ввод войск этих стран в Чехословакию в августе 1968 года как противоправное вмешательство во внутренние дела, что было необоснованным и ошибочным.

ГФ высказал критические замечания по составу правительства.

Вторник, 5.12.1989 года.

Чешский Национальный Совет принял отставку 11 членов правительства ЧСР. В новом правительстве — 8 членов КПЧ.

Четверг, 7.12.1989 года.

Л.Адамец, председатель Федерального правительства, подал в отставку; преемником стал зам. председателя Федерального правительства М.Чалфа.

Пятница, 8.12.1989 года.

Федеральное Министерство иностранных дел передало советскому посольству в Праге ноту с предложением начать в ближайшее время обсуждение вопросов пребывания и вывода советских войск с чехословацкой территории. Президент республики принял решение об амнистии уголовного преступления в категории “подрыв республики”.

Воскресенье, 10.12.1989 года.

Президент республики назначил новых членов Федерального правительства, председателем стал доктор юстиции Мариан Галфа, министром иностранных дел — Иржи Динстбир.

Предложение ГФ, чтобы на пост президента республики была выдвинута кандидатура Вацлава Гавела.

Президент республики Густав Гусак сообщил Президиуму Федерального собрания о сдаче полномочий.

Вторник, 12.12.1989 года.

Федеральное собрание осудило противоправную интервенцию войск пяти государств стран Варшавского Договора в августе 1968 года.

Воскресенье, 17.12.1989 года.

Вацлав Гавел в своем выступлении по чехословацкому телевидению произнес обращение к гражданам по ключевым проблемам политического развития страны в последние недели и по вопросам, касающимся выбора президента республики. Он высказал свое мнение о соблюдении чехословацкой традиции путем парламентских выборов.

Пятница, 22.12.1989 года.

Представители решающих политических сил Чехословакии достигли на совещании в Праге договоренности о том, что, согласно проявленной воли чехословацкого общества, они рекомендуют кандидатуру В.Гавела на пост президента республики, а А.Дубчека — на пост председателя Федерального собрания.

Суббота, 23.12.1989 года.

Министры иностранных дел ЧССР И.Динстбир и ФРГ Г.Д.Геншер встретились на пограничном переходе в Розвадове и символически перерезали проволочные заграждения на чехословацко-немецкой границе.

Пятница, 29.12.1989 года.

Депутаты обеих палат Федерального Собания единогласно избрали во Владиславском зале Пражского Града Вацлава Гавела президентом республики. Вновь избранный президент дал конституционную клятву и принял участие в торжественной службе “Te deum” в кафедральном соборе Святого Вита. Выборы президента республики и богослужение “Te deum” транслировались по телевидению.

Материал предоставлен Посольством Чехии.

Ветер перемен

Берлинская стена

9 ноября 1999 года в Берлине происходило нечто грандиозное. К десятилетию падения Берлинской стены Федеральное правительство, Федеральное управление Министерства по делам молодежи и Берлинский сенат организовали великолепной зрелище “Десять лет без стены”.

Несмотря на дождь, десятки тысяч человек вышли на улицу, чтобы отпраздновать десятую годовщину падения Берлинской стены. Масса иностранных туристов, сотни журналистов со всего мира, телекамеры, вспышки фотоаппаратов, бесконечные теле- и радиоэфиры, посвященные событиям десятилетней давности. Глаза всего мира прикованы к Германии.

В тот день празднично было в самых разных частях Берлина. Открытие новых памятников, богослужения, перфомансы, поэтические чтения, много музыки, официальные выступления, лица самых знаменитых политиков мира — успеть увидеть все не было просто физической возможности. В тот день каждый выбирал программу для себя. Но не ошибусь, если скажу, что самые интересные события проходили у Бранденбургских ворот. Там собрались несколько десятков тысяч человек. У ворот была установлена большая сцена, недалеко от нее специально возведенное красивое стеклянное здание, в котором находились приглашенные официальные лица — Герхард Шрёдер, Гельмут Коль, Михаил Горбачев, Джордж Буш, берлинский бургомистр Эберхард Дипген и многие другие. То, что происходило там, транслировалось через наружные телевизионные экраны. Вскоре Шрёдер, Буш, Горбачев, Коль и Дипген вышли на сцену. Толпа скандировала...

В те дни в Берлине проходил Европейский молодежный фестиваль. На него приехала тысяча молодых людей из Германии и 26 европейских стран. В своем обращении к молодым людям федеральный канцлер Германии Герхард Шрёдер заявил: “Нам нужно вместе работать, вместе отдыхать, друг у друга учиться и идти друг за другом во имя единой Германии и единой Европы”.

Большой праздник — это всегда хорошая музыка. 9 ноября 1999 года в Берлине ее было предостаточно. Федеральный молодежный джазовый оркестр. Удо Линденберг, культовая фигура для Германии, а особенно — для восточных немцев, и его гимн к 2000 году “Добро пожаловать в Берлин”. Событием этого вечера стал Мстислав Ростропович и его выступление вместе со 166 молодыми виолончелистами из разных стран. Маэстро вспоминал свое выступление десятилетней давности, когда он приезжал в Берлин и исполнял Баха на пограничном пункте “Checkpoint Charlie”.

Кульминацией 9 ноября стал хит “Ветер перемен”(“Wind of change”) в исполнении Мстислава Ростроповича, немецкой группы “Scorpions” и 166 виолончелистов. Когда зазвучал “Ветер перемен”, в Берлине возникла “новая” стена — на сей раз из света. “Это крик свободы, — сказал после выступления солист "Scorpions" Клаус Майне о песне “Ветер перемен”, — который здесь звучит так громко. И наша музыка должна всех объединить, несмотря на границы. Но мы и не должны забывать, сколько жизней унесла стена. И все проблемы мы должны решать вместе"...

Праздник продолжался. И снова “Scorpions”, и снова Удо Линденберг, немецкая рок-группа “City”... Гремит салют, в толпе у Бранденбургских ворот “зажигаются” огоньки, люди поют, смеются, целуются... Многие пьют пиво. Кто-то пришел на праздник в карнавальном костюме. Парень со старой шарманкой. Ребенок на плечах у папы. Танцующие пары. Двое мужчин в военной форме бывшего ГДР. Старый автомобиль. Старик с плакатом. Женщина-полицейский. Идет дождь, но никто не расходится. Единый народ празднует десятую годовщину падения Стены...

Продолжение следует.

Анна СОУСЬ.

Минск—Берлин—Минск.

На снимках: ***утром 9 ноября звонили в колокола; вечером у Бранденбургских ворот о единой Германии “говорили” и старые машины; объективы всего мира направлены на Берлин.***

Фото автора.

Эврика!

Вино помогает печени. Но при определенной дозе

Канадские медики из университета провинции Манитоба не исключают, что небольшие количества алкоголя могут благотворно действовать на печень. Эти выводы содержатся в докладе, который был сделан в Далласе на ежегодной конференции Американской ассоциации по изучению заболеваний печени. Джеральд Минук и его ассистенты изучали влияние различных доз алкоголя на регенерации печеночной ткани. Эти опыты ставились на крысах, которым хирургически удаляли свыше половины печени. У животных, ежедневно получавших биологический эквивалент одного-двух бокалов вина, процесс восстановления печени шел быстрее, чем у крыс контрольной группы, в рационе которых отсутствовало спиртное. Однако при увеличении дозы в полтора раза этот эффект исчезал, а еще большие количества алкоголя полностью подавляли регенерацию печеночной ткани.

В эксперименте принимают участие четыре тысячи больных

В будущем году нью-йоркская фармацевтическая корпорация Bristol-Myers начнет клинические испытания нового метода профилактики и лечения стенокардии и инфаркта миокарда. В этих испытаниях примут участие четыре тысячи больных из многих стран. В течение длительного времени они будут принимать лекарства из семейства статинов, снижающие уровень холестерина. Эти препараты пациентам будут давать в сочетании с антибиотиками, подавляющими жизнедеятельность паразитических хламидий, обитающих в дыхательных путях. В последнее время кардиологи пришли к выводу, что вызываемые хламидиями воспалительные процессы могут провоцировать развитие атеросклероза и ряда других сердечно-сосудистых патологий.

Уражанні

Сямён ДОМАШ:

“Давайце павучымся ў Швейцарыі...”

У Швейцарыі нядаўна прайшлі выбары ў Федэральны парламент. Урад гэтай краіны запрасіў ад Беларусі ў якасці назіральнікаў члена Прэзідыума Вярхоўнага Савета 13-га склікання, кіраўніка каардынацыйнага Камітэта “Гародзенская ініцыятыва” Сямёна Домаша і прадстаўніка Хартыі'97 Дзмітрыя Бандарэнку. Афіцыйны Мінск прадстаўлялі старшыня Цэнтрвыбаркама Лідзія Ярмошына і старшыня адной з пастаянных камісій так званай палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Анатоль Красуцкі.

Сямён Мікалаевіч ДОМАШ адказвае на пытанні нашага карэспандэнта.

— Той факт, што мы з Дзмітрыем Бандарэнкам былі запрошаны ў Швейцарыю кіраўніцтвам гэтай дзяржавы, сведчыць пра тое, што грамадска-палітычная сітуацыя на Беларусі непакоіць еўрапейскую грамадскасць. Не за гарамі выбары ў вышэйшы заканадаўчы орган Беларусі. Таму заходнія палітыкі прымаюць меры, каб мы маглі пераняць выбарчыя тэхналогіі, station паназіраць за ходам волевыяўлення грамадзян краіны з багатымі дэмакратычнымі традыцыямі. Мне падалося, што Ярмошына і Красуцкі былі моцна ўражаны ўбачаным...

— А можа, яны думалі аб тым, што і Вы, Сямён Мікалаевіч? Як далёка Беларусі да сапраўднай дэмакратыі!..

— Магчыма, і так. Швейцарскай выбарчай сістэме — 170 гадоў, яна даведзена да вышэйшай дасканаласці. Галасаванне адбываецца і па пошце (60%), і звычайнымі бюлетэнямі. Палітычная культура стрымлівае кандыдата ў дэпутаты ці партыю ў цэлым абліваць брудам апанентаў. Зразумела, што кіраўнікі краіны не заклікаюць людзей не ісці на выбары, “бо ўсё роўна падмануць”, як здараецца ў нас. На экранах тэлевізараў ніхто не вывальвае перад ачумелымі гледачамі чамаданы кампрамату на канкурэнта. У Швейцарыі папросту немагчыма, каб недастойны чалавек распачаў перадвыбарную барацьбу. У краінах сталай дэмакратыі за ўладу змагаюцца найперш партыі. Балбатун ці папуліст не атрымае мандат з рук таварышаў на ўдзел у выбарах.

— На Беларусі шмат хто адмоўна ставіцца да рэферэндумаў. Між тым Швейцарыя — рэкардсмен у свеце па іх правядзенні. Усе пытанні грамадска-палітычнага жыцця абмяркоўвае народ.

— А што кепскага ў тым, калі ўлады хочуць параіцца з людзьмі аб рашэнні найбольш важных праблем краіны? Іншая справа, хто і якую мэту ў гэтым пераследуе. У Беларусі рэферэндумы праводзіліся па надуманых пытаннях, вёўся непрыхаваны ціск на грамадзян, каб яны выказаліся так, як таго жадаюць ініцыятары. Нават вынікі галасавання па некаторых пытаннях былі абвешчаны абавязковымі, у той час, калі Вярхоўны Савет, пазней гвалтоўна разагнаны, іншыя пытанні пазначыў як кансультацыйныя. Дарэчы, беларускі народ выказаў згоду на цесную эканамічную інтэграцыю з Расіяй, а не палітычную, як сцвярджае цяпер А.Лукашэнка. У свой час абраны дэмакратычным шляхам Гітлер правёў пяць рэферэндумаў. І ўсе выйграў. На першым нямецкі народ надаў яму пажыццёвае права займаць пасаду рэйхс-канцлера Германіі.

Што да Швейцарыі, то там з 1874 па 1992 год праведзена 115 заканадаўчых рэферэндумаў. 55 былі выніковымі. Аднак народ не падтрымаў ідэю ўступлення краіны ў Арганізацыю Аб'яднаных Нацый (1986 г.) і Еўрапейскую Эканамічную Супольнасць (1992 г.).

— А наколькі цікава назіраць за выбарамі ў краіне, калі загадзя вядома, што парушэнняў не будзе, падтасовак і фальсіфікацый таксама? Усё стэрыльна, як у бальніцы...

— Вучыцца трэба на лепшых прыкладах. Дрэнныя мы неаднаразова назіралі ў сябе дома, у славян-суседзяў. У Берне нам навукова-папулярна растлумачылі швейцарскае выбарчае права, ролю партый і грамадскіх арганізацый у палітычным жыцці краіны. Дзяржаўныя чыноўнікі паведамілі аб парламенце, фарміраванні ўладных структур. У горадзе Салатурне мы назіралі за працай адміністрацыі кантона. Дэпутат Розмары Сімэн і статс-сакратар доктар Конрад Швалер запрасілі нас на выбарчы ўчастак. Мы прысутнічалі таксама ў цэнтры збору і апрацоўкі інфармацыі. Падлік галасоў праводзіўся адкрыта, у прамым эфіры тэлебачання. Ніякай паліцыі, істэрыі, што наглядальнікі перашкаджаюць працаваць. Гэта так не падобна да нашай паўсядзённасці, калі грамадскага прадстаўніка могуць не пусціць бліжэй як за дзесяць метраў да стала, дзе падлічваюцца бюлетэні.

— Гаварыць пра жыццёвы ўзровень беларуса ў параўнанні з тым жа швейцарцам не выпадае. І ўсё ж не такі далёкі шлях да гэтай краіны. Маю на ўвазе чыста геаграфічны аспект.

— Можна толькі цяжка ўздыхнуць, параўноўваючы дабрабыт нашых народаў. Грошай па-добраму ніколі не хапае. Лічаць сродкі і швейцарцы. Пры гэтым на сем мільёнаў насельніцтва прыпадае 4 мільёны 300 тысяч адзінак аўтатэхнікі. Краіна ўваходзіць у пяцёрку найбольш багатых у свеце. Валавы нацыянальны прадукт у 1995 годзе склаў 377,6 мільярда франкаў. На 1870 жыхароў прыходзіцца адзін банк! Швейцарцы трымаюць там свае зберажэнні — 264,9 млрд. франкаў. У сярэднім гэта па 37,5 тысяч франкаў на чалавека. У тым жа 1995 годзе пазычана 213 млрд. франкаў крэдытаў за мяжу. Станоўчае сальда знешнегандлёвага балансу складае 11,8 млрд.франкаў. Сума інвестыцый і капіталаўкладанняў маленькай краіны ў эканоміку іншых дзяржаў дасягае 990,1 млрд. франкаў. У той жа час замежныя інвестары размясцілі ў Швейцарыі 649,1 млрд. франкаў. Гэта дазваляе краіне выдзяляць на патрэбы асветы і навуковых даследаванняў 18,7 працэнта гадавога бюджэту. Параўнайце з беларускімі статыстычнымі данымі.

— Ну, тут нам швейцарцы не ўказ! Кожны беларус — сам мільянер. Наша эканоміка таксама аперыруе мільярднымі і трыльярднымі сумамі. Каб на прыкладзе асобна ўзятага чалавека паказаць тыя перавагі ...

— Па дарозе з Берна ў Салатурн нам прапанавалі заехаць да фермера. Ім аказаўся малады жанаты хлопец. Гаспадарку яму перадаў бацька, які дапамагае сыну. Яны ўтрымліваюць статак кароў. Маюць 20 гектараў сельгасугоддзяў, увесь шлейф неабходнай тэхнікі, карыстаюцца дзяржаўнымі крэдытамі пад невялікі працэнт. Малако здаюць на кааператыўны перапрацоўчы завод. Надой складае 4.500—5.000 кілаграмаў малака ад каровы ў год. Жывуць не бедна. Але працуюць шмат.

Як тут не прыгадаць нашых фермераў-гаротнікаў. Беларуская дзяржава ўсяляк прапагандуе думку, што толькі калгас можа накарміць чалавека. Вынікі апошніх гадоў сведчаць пра адваротнае. А мне падумалася: ствары нашаму бітаму селяніну спрыяльныя ўмовы, то праз год-другі магазіны будуць запоўнены таннымі малаком і мясам. Прыклад таго — суседнія Польшча, Літва, Латвія. Там, зразумела, у сельскай гаспадарцы ёсць праблемы, але няма размоў аб магчымым голадзе і нястачы прадуктаў харчавання. У нас такая праблема паўстае часцяком...

— А ці ёсць хоць нешта, што надае падабенства нашым краінам?

— Адсутнасць карысных выкапняў. У нас нават ёсць перавага, бо маем радовішчы мінеральных угнаенняў, крыху уласнай нафты, торфу. У Швейцарыі 2/3 краіны займаюць горы і лес. Чацвёртая частка прыдатных плошчаў адведзена для патрэб сельскай гаспадаркі, якой займаецца ўсяго 4,1 працэнта насельніцтва. Для параўнання скажу, што ў прамысловасці і будаўніцтве працуе 28,8 працэнта працаздольнага жыхарства, у сектары паслуг — 67,8 працэнта. Пры гэтым — сусветна вядомыя прадукты харчавання “Nescafe” фірмы “Nestle”, швейцарскія гадзіннікі, абсталяванне для тэкстыльных фабрык, угнаенні, прадукцыя хімічнай і электроннай прамысловасці, дызельныя рухавікі для караблёў (пры тым, што краіна не мае выхаду да мора!). Тут увасобіў у жыццё свае адкрыцці інжынер Рудольф Дызель. Вялікі прыбытак дае турызм. Якасць і дакладнасць прадукцыі — вось асноўны лозунг швейцарскіх вытворцаў.

— І, вядома, за ўсім гэтым стаяць дэпутаты, якія толькі і думаюць пра дабрабыт грамадзян, месцы сваёй дзяржавы ў міжнародным супольніцтве?..

— Нашым бы парламентарыям хоць крышку гонару іх швейцарскіх калег за сваю краіну і народ. Вопыт Швейцарыі павучальны тым, што яшчэ паўтара стагоддзя назад гэта была адсталая, Богам забытая зямля, падзеленая на княствы, дзе панавалі удзельныя князёк. Часцяком варагуючыя бакі браліся за мячы, каб сілай даказаць права на самастойнасць. Але знайшліся разумныя людзі, якія стварылі Канфедэрацыю 26 кантонаў-рэспублік, аб'ядналі 2.942 абшчыны, увялі чатыры афіцыйныя мовы: нямецкую, французскую, італьянскую і рэтараманскую. Абралі дэпутатаў ў двухпалатны парламент — Федэральны сход, Нацыянальны савет. Вышэйшым выканаўчым органам улады з'яўляецца Федэральны савет, які налічвае сем чалавек. З іх выбіраецца старшыня, тэрмін паўнамоцтваў якога складае адзін год.

Нечаканасцю праведзеных выбараў стала ўзмацненне пазіцый правай Швейцарскай народнай партыі. Па колькасці набраных галасоў яна замацавалася на другім месцы замест ранейшага чацвёртага. Традыцыйна ў парламент правялі сваіх прадстаўнікоў Сацыял-дэмакратычная партыя, Хрысціянска-дэмакратычная партыя, Радыкальна-дэмакратычная партыя.

— Вучоба заўсёды прыносіць плён. Але ці будзе магчымасць набыты досвед прымяніць на нашай беларускай зямлі? Дэмакратычныя каштоўнасці не вельмі шануюцца кіраўніцтвам краіны, калі глядзець на канкрэтныя справы, а не слухаць прыгожыя словы пра народаўладдзе...

— Жыццё цяпер хуткацечнае. Перамены могуць наступіць у любы момант. Для дэмакратычных сіл галоўнае зараз — набываць веды ў дзяржаўным кіраванні. Інакш можа паўтарыцца памылка 1994 года, калі ў выніку прэзідэнцкіх выбараў да ўлады прыйшлі малападрыхтаваныя людзі, якія аказаліся не толькі не здольнымі, але і сёння не жадаюць вучыцца сучасным дэмакратычным метадам кіравання. Да чаго гэта прывяло, мы бачым. Усё ж такі не кожная кухарка можа кіраваць краінай. Беларускі шлях да дэмакратыі будзе намнога карацейшым, чым у нашых еўрапейскіх суседзяў, калі ўсё прыдатнае мы прыменім на практыцы.

Гутарку вёў Антон ЛАБОВІЧ.

Адмоўнае сальда

Знешнегандлёвы абарот Рэспублікі Беларусь у перыяд са студзеня па верасень 1999 года склаў 8 млрд. 895,8 млн. доларaў ЗША, у тым ліку з краінамі СНД — 5 млрд. 500,5 млн. долараў ЗША, з дзяржавамі далёкага замежжа — 3 млрд. 395,3 млн. долараў ЗША.

Агульны аб'ём экспарту ў цэлым склаў 4 млрд. 265,8 млн. долараў ЗША, у тым ліку ў краіны СНД — 2 млрд. 589,9 млн. долараў ЗША. Адмоўнае сальда знешняга гандлю ў цэлым склала 364,2 млн. долараў ЗША. У студзені-верасні 1999 года Рэспубліка Беларусь гандлявала са 143 краінамі. У экспарце асноўнымі гандлёвымі партнёрамі рэспублікі былі Расія, Украіна, Латвія, Германія, Польшча, Літва, Кітай.

У імпарце асноўнымі партнёрамі былі Расія, Германія, Украіна, Польшча, Італія, ЗША, Літва.

Андрэй АСМАЛОЎСКІ.

БНФ звярнуўся да лідэраў дзяржаў-членаў АБСЕ з заклікам разгледзець на саміце ў Стамбуле пытанне аб Беларусі

Беларускі народны фронт “Адраджэнне” звярнуўся да лідэраў дзяржаў-членаў АБСЕ з просьбай уключыць у парадак дня саміту ў Стамбуле пытанні аб выкананні кіраўніцтвам Беларусі ўзятых на сябе ў межах перамоўнага працэсу міжнародных абавязацельстваў і абяцанняў, а таксама “аб пагрозе стабільнасці ў рэгіёне, якая зыходзіць ад імперскіх колаў Расіі і рэжыму Лукашэнкі”.

У дакуменце БНФ канстатуецца рост у Беларусі выпадкаў парушэнняў правоў і свабод чалавека. Таксама нагадваецца аб абавязацельствах, якія ўзяла на сябе Беларусь, падпісаўшы міжнародныя дакументы аб супрацоўніцтве і бяспецы ў Еўропе.

Адной з умоў стабільнасці ў Цэнтральнай і Усходняй Еўропе з'яўляецца захаванне незалежнасці беларускай дзяржавы. Звяртаючыся да кіраўнікоў дзяржаў — членаў АБСЕ, БНФ сумесна з іншымі дэмакратычнымі сіламі патрабуе спыніць тэрор супраць дэмакратычных сіл у Беларусі: вызваліць Уладзіміра Кудзінава, Андрэя Клімава, Міхаіла Чыгіра, Васіля Лявонава; спыніць крымінальныя і адміністрацыйныя справы супраць удзельнікаў масавай акцыі пратэсту 17 кастрычніка; правесці расследаванне знікненняў апазіцыйных палітыкаў з удзелам незалежных экспертаў і прадстаўнікоў міжнародных праваабарончых арганізацый, забяспечыць рэальны доступ апазіцыйных палітыкаў да электрнных СМІ.

Увага кіраўнікоў краін-удзельніц АБСЕ звернута на спробы стварэння саюза Беларусі і Расіі. “Расія спрабуе ажыццявіць свае імперскія інтарэсы ў Чачні ўзброеным шляхам, а ў Беларусі — выкарыстоўваючы нелегітымную дыктатарскую ўладу Лукашэнкі.

Заключэнне “саюза” — гэта аналаг Мюнхенскага пагаднення. Толькі на гэты раз знішчыць незалежнасць еўрапейскай краіны спрабуюць на вачах у міжнароднай супольнасці і пры наяўнасці шэрагу міжнародных дагавораў", — гаворыцца ў звароце БНФ.

З гэтай нагоды БНФ падтрымлівае зварот кіраўніка Вярхоўнага Савета Беларусі 13-га склікання Сямёна Шарэцкага да лідэраў ЗША, Вялікабрытаніі і Расіі аб гарантыях абароны незалежнасці Беларусі.

Генадзь БАРБАРЫЧ, БелаПАН.

Если вам за...

Радости пожилого возраста

Идет по улице старичок. Обычный рядовой пенсионер. В одежде десятилетней давности. С остатками жалкой пенсии в кармане. Он одинок и, как многим покажется, предсказуем в своих желаниях — выстоять в очереди за дешевой колбасой, поесть, поболтать с соседями, пожаловаться на повзрослевших его детей и внуков, почитать газету... На этом, казалось бы, и замыкается вся его личная жизнь. А ведь этот дедушка точно так же, как и любой мужчина, может любить, желать, страдать, ревновать. Так же, как и любая пожилая женщина. Мы редко задумываемся об этом, но у стареющих людей тоже есть своя личная жизнь. Насыщенная или монотонная, горькая или веселая, бурная или спокойная...

Знакомились старики

Довелось как-то наблюдать в парке Горького интересную сцену. Знакомились старики. Ей — за семьдесят. Ему — примерно столько же. Оба неторопливо прогуливались по парку, наслаждаясь солнечным осенним теплом. Их пути сошлись на мосту. Внизу сверкал гроздьями водопад. Слово за слово — началася разговор. О погоде, о природе... Первой приступила к делу женщина. Поведала, что у нее есть своя квартира, в которой она живет одна после смерти мужа, и что сейчас она не прочь изменить свое холостое положение.

"Нелегко жить одной, а вот если бы был мужчина в доме, сразу стало бы легче, — откровенно расписывала она преимущества совместной жизни. — Жить вдвоем дешевле. Когда заболеешь, будет кому за лекарством в аптеку сходить. Да и веселее, все же мужчина в доме..."

Пожилой мужчина молчал. Похоже, ему было неловко. А бойкая старушка продолжала активно развивать тему. Рассказывала, что у нее много знакомых одиноких старушек, которые хотят познакомиться с приличным старичком. Правда, есть одна проблема — мужчин их возрастной категории сейчас намного меньше, чем женщин. Приходится искать. А где познакомишься в их возрасте? На скамеечках во дворах сидят в основном бабушки-старушки. В магазине и на рынке не до знакомств — нужно искать, где что подешевле. Самое лучшее место для знакомства — парк.

Вот и захаживает она сюда частенько. А вдруг на старости лет ей улыбнется счастье?..

Поговорив еще немного, старики ушли. Вместе. В одном направлении...

Все уже позади?

Доля пожилого населения в Беларуси (отношение численности населения в возрасте 60 лет и старше к численности населения в возрасте 18—59) в последние годы имеет тенденцию к увеличению. Если обратиться к докладу "Женщины в переходный период", выпущенного в 1999 году ЮНИСЕФ, то мы узнали, что если в 1989 году доля пожилого населения в Беларуси составляла 28,5%, то уже в 1993 году этот показатель был — 31, а в 1998 году — 32,4. А ведь это треть населения нашей страны...

Третья часть Беларуси. Пожилые и старые мужчины и женщины, которые хотят любить и быть любимыми. Они точно так же, как и все остальные, боятся одиночества и хотят, чтобы их поняли, оценили, пожалели...

Юной девушке тридцатилетние кажутся невероятно взрослыми, для двадцатипятилетнего сорокалетний рубеж представляется уже порогом старости. И всем им вместе — двадцати-, тридцати-, сорокалетним — пожилые и старые люди кажутся пожившими стариками, у которых все уже позади. Ошибаетесь, дорогие друзья, сами такими будете и узнаете все на своей шкуре.

...Рассказывает один деятель культуры: "Захожу в троллейбус, вижу — прекрасная девушка. Брючки соблазнительно обтягивают ножки, личико — прелесть. Думаю: "Эх, если бы..." И тут она мне говорит: "Садитесь, дедушка..."

...Недавно в Беларуси произошел случай, который вполне достоин быть внесенным в Книгу рекордов Гиннеса. Один белорусский дедок, которому уже далеко за семьдесят, заразился сифилисом. Половым путем. Пошел в грибы, встретил бабку, распили вместе бутылочку. А через некоторое время жизнь показала ему свои коготки — врачи диагностировали сифилис. Короткое удовольствие обернулось Венериной отметкой...

Эти вполне реальные ситуации, несмотря на некоторый комический оттенок, достаточно показательны.

Обратите внимание, во многих западных фильмах с завидной настойчивостью появляется тема взаимоотношений пожилых людей, и "раскручиваются" любовные истории тех, кому за шестьдесят. Почти в каждом мыльном сериале присутствует веселая старушка, которая к концу экранного повествования обязательно сходится с каким-нибудь чудаком-старичком. Кино, создаваемое на постсоветском пространстве, эту тему практически не поднимает, поскольку и в реальной жизни она мало интересует людей молодого и среднего возраста...

Вальсирующие

Вам когда-нибудь приходилось бывать на вечерах для пожилых людей под общим названием "Если Вам за..."? Не приходилось видеть, какие приходят туда дедушки и бабушки?! Вот стоит у зеркала пожилой мужчина, аккуратно зачесывает назад волосы. На пиджаке — ордена и медали. Женщина в возрасте поправляет прическу, подкрашивает губы. Она сняла сапоги и надела туфли. Все достаточно торжественно. Чувствуется приподнятое настроение. Начинаются танцы. Можно просто полюбоваться, как вальсируют наши старички — молодым и не снилось.

Как водится, в танцевальном зале женщин намного больше, чем мужчин. И старички могут выбирать. Тех, кто помоложе и покрасивее...

Подобные вечера обычно проходят раз в неделю в самых разных ДК. Входной билет стоит не так уж и дорого — около 200 тысяч рублей. Можно приобрести абонемент.

..."Разрешите пригласить", — предварительно кашлянув, вежливо спросил пожилой мужчина у женщины с красиво уложенными седыми волосами. Она улыбнулась, сразу как будто помолодела, и ее движения неожиданно стали легкими и изящными. Они закружились в вальсе...

Анна СОУСЬ.

Маленькія былі

Званіце: 0-80

Сапсаваўся старэнькі тэлевізар. То экран залівае цёмна-сіні колер, то наогул знікае "карцінка". Не адрозніш: ці то людзі мітусяцца на экране, ці проста сілуэты з гарбузамі замест галоў. А тут, як на ліха, захацелася даведацца, што ж адбудзецца з героямі чарговага серыялу.

— Выклікай тэлемайстра, — просіць жонка.

Набіраю па тэлефоне нумар 0-80. З другога канца дрота тараторыць жаночы голас:

— Марка тэлевізара? Што з ім? Вам як афармляць выклік: звычайна ці тэрмінова?

— А колькі будзе каштаваць тэрмінова?

— Сорак працэнтаў звыш таго, што за рамонт.

— Давайце тэрмінова, — рашаюся я.

— А як для вас будзе зручней? З дзесяці да чатырнаццаці? Ці пазней?

— З дзесяці.

Чакаю гадзіну. Другую. Трэцюю... "Нічога сабе — тэрмінова, — хвалююся я. — Ужо можна за гэты час пешшу ў Навабеліцу схадзіць". Урэшце ж аўтобусы і тралейбусы зараз ходзяць так, што крыўдаваць на затрымку майстра не варта.

Званок у кватэру. Жвавы чалавек сярэдніх гадоў з ёмістым дыпламатам пытаецца:

— Выклікалі?

Каля цяжкай скрынкі (тэлевізар маркі "Радуга" — такіх цяпер ужо не выпускаюць) майстар нешта адкручвае, водзіць паяльнікам. У люстэрка, якое я прынёс з калідора, сочыць, як змяняецца адлюстраванне. З цёмна-сіняга робіцца аранжавым, зеленаватым і больш-менш прывабным. А я ў гэты час слухаю апошнія паведамленні. Дыктар НТВ расказвае, што кола вакол Грознага і Гудэрмеса амаль замыкаецца... Між тым майстар тлумачыць мне, што добра б замяніць вось гэты блок ці іншы. А пасля нешта доўга падлічвае на калькулятары.

— Шэсцьсот дваццаць пяць тысяч, — гаворыць ён.

Я разлічваюся, праводжу яго да ліфта. "Нічога, — радуюся, — хоць серыял дагледзім". У квітанцыі прастаўлены і гарантыйны тэрмін — адзін месяц.

...Мая "Радуга" пасвяцілася толькі хвілін сорак, пакуль ішла чарговая серыя "Пяшчотнага пекла". Знік гук. Знікла адлюстраванне. А вось экран свяціўся шматколернай вясёлкай.

— Ну што ж, — уздыхнуў я. — Давядзецца зноў набіраць "Ноль-восемдзесят".

Грэшнай справай падумалася: "І з такім "сервісам" наканавана мне сустракацца да скону дзён сваіх". Дзе ўжо нам да Еўропы. Успомнілася, як шмат гадоў назад давялося падарожнічаць на Ніжніх Судэтах у Польшчы, быць у шматлікіх гарадах. Чамусьці ўразіла адна, на першы погляд, зусім нязначная дэталь. У гасцінічных шафах для адзення заўсёдным атрыбутам была звычайная іголка са шматком тканіны. Ці мала што... Бяры іголку і зацыроўвай. Балазе і катушка нітак вісіць тут жа на цвічку.

І яшчэ ўспомнілася, як у Гомелі ў мікрараёне "Валатава" ляжаў каля універсама мёртвы чалавек. Мусіць, сардэчны ўдар хапіў знянацку. Вылінялая старэнькая салдацкая гімнасцёрка, туфлі з парэпанай падэшвай... Побач праходзілі людзі. Многія асцярожна абыходзілі цела. І толькі адна сардабольная жанчына ў чорным (манашка?) здагадалася паправіць пад галавой камень ад прыдарожнага бардзюра.

— Ды гэта ж Пятровіч са старой Валатавы! — пазнаў нехта. — Раніцаю ў хлебнай краме яго бачыў...

Вечны спакой табе на тым свеце, Пятровіч! Табе ўжо не прыйдзецца стаяць у чэргах, нервавацца, званіць па "ноль-восемдзесят" і іншых "глухіх" нумарах...

Міхась ДАНІЛЕНКА.

Гомель.

Спорт

Выбыли из розыгрыша гандбольных Еврокубков-1999/2000

Беларусь лишилась последнего представителя национального клубного гандбола в розыгрыше европейских кубков-1999/2000. Это произошло после того, как 12 и 14 ноября минский "Аркатрон" в 1/8 финала розыгрыша мужского Кубка кубков дважды проиграл югославскому клубу "Югопетрол-Железничар" — 22:34 и 25:35 (по взаимной договоренности, обе встречи белорусы провели на площадке соперников).

Ранее, на стадии 1/8 финала, завершила выступления женская команда "Аркатрон", которая в розыгрыше Кубка городов уступила румынскому "Рапиду" (29:50 и 26:43). Остальные пять белорусских клубов выбыли из борьбы за кубки в 1/16 финала на первом этапе розыгрыша.

Дмитрий ВЛАСОВ.

Мірон змагаецца супраць акупацыі Беларусі

15 лістапада над Віцебскам зноў залунаў бел-чырвона-белы сцяг. Раніцай ён быў бачны каля будынку універсітэта на лініі электраперадачы.

Такім чынам вядомы Мірон яшчэ раз нагадаў аб тым, што незалежная Беларусь жыве і будзе змагацца супраць расійскай акупацыі.

Юрась КАРПАЎ.

У Беларусі павышаны цэны на масавыя гатункі хлебабулачных вырабаў

Паводле рашэння Камітэта цэн Міністэрства эканомікі Беларусі, значна павышаныя адпускныя цэны на масавыя гатункі хлебабулачных вырабаў. Як паведамілі БелаПАН у Камітэце па хлебапрадуктах, кошт жытняга хлеба вырас на 33 працэнты (з 30,4 да 40,4 тысячы рублёў за кілаграм), батонаў — на 20 працэнтаў (з мукі вышэйшага гатунку — з 84,2 да 101 тысячы, з мукі першага гатунку — з 66,2 да 79,4 тысячы рублёў за кілаграм).

Рашэнне Камітэта цэн адразу адбілася на рознічных цэнах. Так, бохан хлеба "Беларускі" і "Прыдняпроўскі" (вагой 0,9 кг) падаражаў з 30 да 40 тысяч рублёў, батон з мукі вышэйшага гатунку (0,5 кг) — з 52 да 58 тысяч рублёў.

Дзмітрый УЛАСАЎ.

Міліцыяй затрыманы за хабар два высокапастаўленых чыноўнікі

Праваахоўнымі органамі Мінска затрыманыя намеснік начальніка ўпраўлення інвестыцый Міністэрства сельскай гаспадаркі і харчавання Беларусі Мікалай Жабін і старшыня Камітэта праматамнагляду Міністэрства па надзвычайных сітуацыях Уладзімір Яцэвіч. Як паведамілі ў Галоўным упраўленні ўнутраных спраў Мінгарвыканкама, абодва высокапастаўленыя чыноўнікі былі затрыманыя ў момант атрымання хабару ў памеры 5 тысяч долараў ЗША. Паводле звестак міліцыі, такім чынам з імі разлічыліся за дапамогу, аказаную ў вывазе за межы рэспублікі 80 тон свініны.

Па гэтым факце ўзбуджана крымінальная справа, затрыманыя змешчаныя ў ізалятар часовага ўтрымання.

Наталля КУЛАГІНА.

Спектакль "Ганэле" заваяваў некалькі прызоў фэсту ў Гаруні

Прэм'ера Дзяржаўнага тэатра лялек Беларусі — спектакль паводле п'есы Г.Гаўптмана "Ганэле" — быў уганараваны адразу некалькімі прызамі на фэсце "Гаруньскія сустрэчы тэатраў лялек" у Польшчы. Пастаноўка атрымала ўзнагароду "За спектакль, што закранае істотныя праблемы жыцця дзіцяці" і прыз імя Яна Вількоўскага — за акцёрскую працу з лялькай. Асобна была адзначана рэжысура А.Ляляўскага, музыка У.Кандрусевіча і праца актрысы С.Цімохінай — выканаўцы ролі Сястры Марты.

Гэты спектакль мінскіх лялечнікаў — другое адкрыццё славутай у мінулым стагоддзі п'есы, якая ніколі не паказвалася ў Савецкім Саюзе, верагодна, з-за неадпавядаючай мастацтву атэістычнай краіны ўвагі да рэлігійных і містычных перажыванняў.

Святлана НЯСТРАХАВА.

Дэфіцыт малочных прадуктаў апошнім часам усё больш востра адчуваецца ў Магілёўскіх крамах

Дэфіцыт малочных прадуктаў апошнім часам усё больш востра адчуваецца ў магілёўскіх крамах. Аднак у вобласці працягваецца вываз жывёльнага масла за межы краіны.

Толькі ў кастрычніку бягучага года на расійскае паліва было абменена каля 45 тон масла магілёўскай вытворчасці. Пры гэтым у Расіі вобласць закупіла 13 тон расійскага масла, але па цане, якая больш чым удвая пераўзыходзіць кошт айчыннага. Усё гэта адбываецца на фоне падзення ў вобласці вытворчасці жывёльнага масла амаль на трэць. Апрача масла, у магілёўскіх крамах адчуваецца востры недахоп кефіру і смятаны, пачалі ўзнікаць перабоі з малаком.

Канстанцін УВАРАЎ.

Из лечебника доктора П.Куренева

Уважаемые читатели!

"Народная воля" предлагает вашему вниманию рецепты из известного лечебника П.М.Куренева. Знакомясь с ними, вы, надеемся, сами ответите на вопрос: отчего люди рано умирают, так и не узнав причин своих недомоганий.

Сильнейшее средство против ревматизма

Если одним и тем же средством тысячи лекарей русской народной медицины, а также тысячи тибетских и монгольских лам врачуют своих больных, то средство не может быть плохим.

Из всех противоревматических лекарств это — самое сильное и самое радикальное. Название этого средства на простонародном языке — **корень-борец.**

Способ приготовления лекарства: взять четверть фунта (фунт — 450 г) корней аконита (надо брать только корень, а не стебли), залить их одной квартой водки (1 л) или разведенного аптекарского спирта 60-градусной крепости и поставить в теплое место на 3 дня. Когда настойка приобретет цвет крепкого чая, она годна для употребления.

Способ употребления: лицам с очень слабым сердцем рекомендуется употреблять при каждом втирании не больше одной чайной ложки настойки (вообще же доза — одна столовая ложка настойки для каждого втирания). Средство это обладает чудовищной силой. При втирании оно настолько усиливает кровообращение, что больной тотчас чувствует необычное сердцебиение. Если болят обе ноги и руки, следует подвергать втиранию только одну ногу, на следующий день — другую; затем одну руку и т.д.

Настойку втирать досуха. Место, подвергнутое втиранию, держать в тепле, не допуская притока холодного воздуха.

Втирание лучше всего делать на ночь. Часа за два до вставания больного с постели **повязка снимается**. Утром, когда больной встает, то есть два часа после снятия повязки, следует намочить тряпку в холодной воде и, крепко выжав, **обтереть** ею подвергнутое втиранию место. Делать это надо быстро. Медленное обтирание может привести к простуде.

Если ревматизм очень болезненного свойства, с опухолями, то втирания делаются четыре-пять недель ежедневно перед сном.

Пить настойку корней аконита не рекомендуется.

Если кто-либо после втирания настойки не вымоет рук с мылом и щеткой, но станет умываться вообще, он рискует остаться без глаз.

Аконит сильно ядовит. Иногда телята съедали по одному, два листка аконита и падали замертво.

Следует также помнить, что если больной сделает обтирание не за два часа, а за несколько минут до выхода на воздух, он встретится с большими неприятностями касательно его здоровья.

Старинное и замечательное народное средство от многих разновидностей ревматизма

Многие врачи официальной медицины, изучившие народные способы лечения, в их числе и сам знаменитый князь Енгалычев, своими глазами видели, как знахари вылечивали больных самой тяжелой формы ревматизма путем применения следующего деревенского средства.

Накопать свежих земляных червей и положить их в стеклянную банку и долить банку водкой. Не следует наливать водки слишком много: когда водка покроет верхний слой червей — довольно. Покрыть банку толстой бумагой или пленкой пузыря животных и завязать шнурком. Не употребляйте притертой пробки и вообще не закрывайте банку с настойкой термически. **Держать банку на солнце в течение нескольких дней.**

Втирать эту настойку в больные ревматизмом места по крайней мере один раз в день, вечером перед сном.

Сильнейшее древнее средство против простуды

На основании жизненного опыта известный натуралист Кнейп рекомендовал больным простудой с **высокой температурой** наполнить ванну холодно-ледяной водой и стоять в ней **ровно одну минуту.** Ни больше, ни меньше. Затем, надев шерстяные чулки, **беспрерывно** и **быстро** ходить по комнате в течение 15 минут. Потом ложиться спать.

Однажды больной пожаловался Кнейпу, что он чуть не умер после такого стояния. Кнейп в недоумении спросил больного:

— Вы стояли в ледяной воде ровно одну минуту?

— Не только **одну, целых пять минут простоял**, — ответил жаловавшийся.

На лице Кнейпа отразился ужас.

Другой его пациент, имея высокую температуру, вызванную простудой, налил в ванную холодно-ледяную воду по щиколотку и простоял в ней ровно одну минуту, как полагалось. Однако... он **не стал утруждать себя хождением по комнате, а сразу лег в кровать...**

Некоторые подробности лечения могут показаться пустяшными, но в них-то и заключается главная суть лечения!

(Продолжение в следующем номере.)

Среда, 17 ноября

БТ

06.30 Доброе утро, Беларусь!
07.00 Новости.
07.10 Доброе утро, Беларусь!
08.00 Алло, "Событие".
08.40 Потребительская корзина. Социально-экономическая программа.
09.00 Новости.
09.10 ТВ — школе. Белорусская литература. 10-й класс. В.Дунин-Марцинкевич. "Пинская шляхта".
09.50 "Я рисую".
10.05 Око. Про рекламу и не только...
10.25 Родное слово. Белорусский поэт 20-х годов Рыгор Папарать.
11.00 Новости.
11.10 Новые имена.
11.20 **"Кофе с ароматом женщины".** Телесериал (Колумбия).
12.05 Компьютерный полигон.
12.25 "Зорная ростань". Телеконкурс молодых артистов эстрады.
13.00 Новости.
13.15 Видимо-невидимо.
14.25 Ток-шоу "Карамболь" с участием Земфиры.
15.00 Новости.
15.10 Сериал для детей. **"Черный пират"** (Италия).
15.35 Видеокурс немецкого языка. Передача 22-я.
15.55 "5 х 5". Информационно-развлекательная программа для старшеклассников.
16.25 Педагогический экран. Система непрерывного образования в Беларуси.
17.10 "А музыка звучит..." Поет группа "Троица".
17.30 "Судьба моя и надежда".
18.00 Добрый вечер, Беларусь! В программе: "Разговор в прямом эфире", "Что делать?", журнал для женщин "Кошки".
18.40 Международные спортивные новости.
19.00 Новости.
19.15 "Сегодня с вами..." Директор ОАО "Клецкий маслодельный комбинат" Николай Рубаник.
19.40 Новые имена.
19.50 **"Кофе с ароматом женщины".** Телесериал (Колумбия).
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.40 Событие.
22.00 **"Батальоны просят огня".** Худ.фильм ("Мосфильм"). 2-я серия.
23.15 Криминальная хроника.
23.20 Белорусский хит-парад.
23.25 Королевская охота.
23.55 Новости.
00.05 Темная комната. Дайджест.

ОРТ

08.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.30 Новости.
08.15, 16.00 **"Нежный яд".** Сериал.
09.15 Джентльмен-шоу.
09.40 Ищу тебя.
10.20 Сериал **"Пещера Золотой Розы".**
10.50 Домашняя библиотека.
13.30 Программа "Вместе".
14.20 Мультфильмы.
14.50 Классная компания.
15.05 Зов джунглей.
15.30 ...До шестнадцати и старше.
17.25 Маски-шоу.
17.55 Человек и закон.
18.35 Погода.
18.40 Сериал **"Цыган".**
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
21.00 Худ.фильм **"Большое ограбление поезда".**
23.00 А.Гордон. "Собрание заблуждений".

РТР

06.00, 07.00, 08.00, 16.00, 18.00, 20.00, 00.00 Вести.
07.15, 22.40 "Дежурная часть".
08.20, 09.00 "Гомеопатия и здоровье".
08.30 "Арена — спорт".
15.00, 00.20 "Магазин на диване".
15.20 "Медицинский вестник".
15.30 Мультфильмы.
16.20 Башня.
16.55 **"Комиссар Рекс".** Сериал.
18.30 Сериал **"Поворот ключа".**
19.25 Сам себе режиссер.
20.45 Детектив **"Дом свиданий".**
22.25 "Выбор".
22.55 "Кино + ТВ".

КУЛЬТУРА

09.05 **"Рустам и Сухраб".** Худ.фильм.
10.35 "Нормандия". Док.фильм.
11.30, 13.30, 19.30, 23.00 Новости культуры.
11.40 **"Поэт".** Худ.фильм.
13.15 Поклонникам Терпсихоры.
13.45 Мультфильмы.
14.10 "Царская ложа". Саулюс Сондецкис.
15.00, 17.30 Новости.
15.10 **"Разбойники поневоле".** Худ.фильм.
16.15 Великие дворцы мира. "Мекнес".
16.45 "Великий Малый".
17.40 Романсиада-99.
18.05 "Плач". Худ.фильм.
18.15 Г.Боровик. "Человек, которому верили все". Программа из цикла "Завещание ХХ века". Часть 2-я.
19.15 Чудо-сказка.
19.50 "Постскриптум. Танго Эдди Рознера". Док.фильм.
20.45 После новостей...
21.05 **"Человек не птица".** Худ.фильм.
22.20 Другая музыка.

НТВ

05.00, 05.30, 05.45, 06.00, 06.30, 06.45, 07.00, 07.30 Сегодня утром.
05.15, 06.15, 07.15 Спорт, погода.
05.20, 06.20, 17.40 Криминал.
05.35 Карданный вал.
05.50, 07.20, 16.30 Впрок.
06.35 Мультфильм.
06.50 Большие деньги.
07.45 Интересное кино.
07.55, 19.45 Сериал **"Улицы разбитых фонарей".**
08.50 Мультфильм.
09.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
09.25 "Глас народа". Программа Евгения Киселева.
10.35 "Среда".
11.30, 13.30 Худ.фильм **"Половина неба".**
14.10 "Ключи от форта Байяр".
15.35 Сериал **"Зеркало, зеркало".**
16.05 Мультсериал "Битлджус".
16.50 Сериал **"Любовь и тайны Сансет Бич".**
18.35 Герой дня.
18.55 Сериал. **"Скорая помощь".**
21.45 "Независимое расследование" с Николаем Николаевым.
22.30 Сегоднячко.
23.25 Сегодня в полночь.
23.45 "Антропология". Программа Д.Диброва.

TV-6

14.00, 22.00 ЦитаДЕНЬ.
14.05, 16.40 Телемагазин в Минске.
14.30 Сериал **"Просто Мария".**
15.25 "Краткий курс".
15.45 "Знак качества".
16.00 "ИЗБИР.com".
16.10 Сериал **"Путешественники во времени".**
17.15, 21.45, 23.30 Дорожный патруль.
17.25 Сериал **"Следствие".**
18.00 Сериал **"Полинезийские приключения".**
19.00 Новости дня.
19.25 "Место встречи" с А.Шараповой.
19.40 Ток-шоу "Я сама".
20.45 Сериал **"В мире женщин".**
22.10 Сериал **"Кувалда".**
22.35 Те Кто.
22.55 ДИСК-канал.
23.40 Триллер **"Падение".**

Адрас рэдакцыі:
220030, Мінск, вул.Энгельса, 34а.
Прыёмная: (017) 229-28-71.
Тэл./факс рэкламнага аддзела: 229-29-04.
E-mail : nv@irex.minsk.by

Індэкс 63222.

Заснавальнік і галоўны рэдактар Іосіф СЯРЭДЗІЧ

У сувязі з адсутнасцю магчымасці рэдакцыя матэрыялы не рэцэнзуе і не вяртае, права ўступлення ў перапіску пакідае за сабой. За інфармацыю, размешчаную ў рэкламных аб'явах, рэдакцыя не адказвае.

Рэгістрацыйнае пасведчанне №246. Нумар газеты надрукаваны з дыяпазітываў у ПП "Мэджык". Адрас: г. Мінск, вул. В. Харужай, 13. Падпісаны ў друк у 21.00. Фармат А-2. Тыраж: суботні — 61050 экз., у другія дні — 55000 экз. Заказ №1241